

گزارش ماهانه اقتصاد ایران

بررسی بازارهای مختلف ایران و جهان

اردیبهشت ماه ۱۴۰۱

گزارش ماهانه اقتصاد ایران و جهان اردیبهشت ۱۴۰۱

تهیه شده در واحد مطالعات شرکت سرمایه گذاری دی

سال دوم - خرداد ماه ۱۴۰۱ - شماره ۱۲

تاریخ انتشار: خرداد ۱۴۰۱

نشانی: تهران، خیابان ولیعصر، بالاتر از میرداماد، خیابان سرو، پلاک ۵۸، شرکت
سرمایه گذاری غدیر، طبقه سوم

ایمیل: info@deyventures.com

تلفن تماس: ۰۲۱۸۸۶۵۹۷۶۶

سورة الاحقاف

تولید، دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین

فهرست مطالب

۷	..... مقدمه
۹	..... بازارها در یک نگاه
۱۲	..... اقتصاد ایران
۱۳	..... بازار ارز و سکه
۱۹	..... بازار سرمایه
۲۳	..... بازار پول
۳۳	..... بازار مسکن
۳۷	..... صادرات و واردات
۴۱	..... بازارهای جهانی
۴۲	..... بازار فلزات گران بها
۴۴	..... بازار نفت، گاز، پتروشیمی
۴۸	..... بازار فلزات اساسی
۵۰	..... جمع بندی

خیز دلار و سکه

مقدمه

ماه متوالی نزولی بود که ابهامات زیادی از جمله تصمیمات بانک‌های مرکزی برای نحوه اعمال سیاست‌های پولی پیش روی این بازار قرار دارد. همچنین در ماه می شاخص‌های نفتی و قیمت گاز طبیعی به طور یک دست صعودی، دو رقمی را رقم زدند. همچنین در بازار اوره این ماده پر اهمیت در صنعت تولید غذا بالاترین قیمت میانگین ماهانه را به ثبت رساند. در بازار فلزات به جز قیمت روی که رشدی ۱۰ درصدی داشت مابقی بازار آرام بود.

قیمت دلار در دومین ماه سال پس از مدت‌ها از مرز ۳۰ هزار تومان عبور کرد و چشم‌انداز تیره مذاکرات برجام انتظارات در این بازار را صعودی نگه داشت. بازار سکه نیز به تبعیت از بازار دلار یک دست صعودی بود و سکه تمام وارد کانال ۱۴ میلیون تومانی شد. بورس تهران برخلاف سال گذشته روندی صعودی به خود گرفته است و در این ماه شاخص کل ۵ درصد افزایش پیدا کرد. همچنین در اولین ماه سال در اتفاقی عجیب رشد نقدینگی منفی اعلام شد و طبق آمار ۹ هزار میلیارد تومان کمتر از ماه قبل شد. موضوعی که البته حواشی زیادی در فضای اقتصادی کشور به راه انداخت. همچنین حذف یارانه برخی اقلام خوراکی سبب افزایش ۳/۵ درصدی تورم در دومین ماه بهار شد. در عملیات بازار باز نیز سطح بسط پول با یک کانال کاهش در سطح ۸۰ هزار میلیارد تومان رقم خورد و این در حالی بود سیاست دولت برای نگه‌داشتن نرخ سود زیر سقف ۲۰ درصد محقق نشد. همچنین در هفته اول حراج اوراق بدهی نزدیک به سه هزار و پانصد میلیارد تومان اوراق به فروش رفت که بورسی‌ها سهمی ۹۲ درصدی در این هفته داشتند. در بازار مسکن نیز درحالی‌که تورم قیمت مسکن در روندی نزولی بوده است، تورم اجاره مسیری صعودی را طی می‌کند. آمار تجاری کشور نیز در دو ماه ابتدایی سال حکایت از رکوردزنی واردات گندم از روسیه داشته است.

در بازارهای جهانی نیز در حالی طلا برای دومین

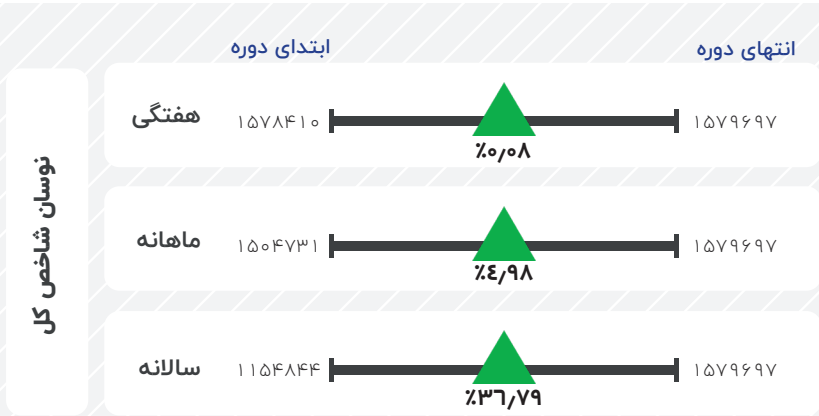
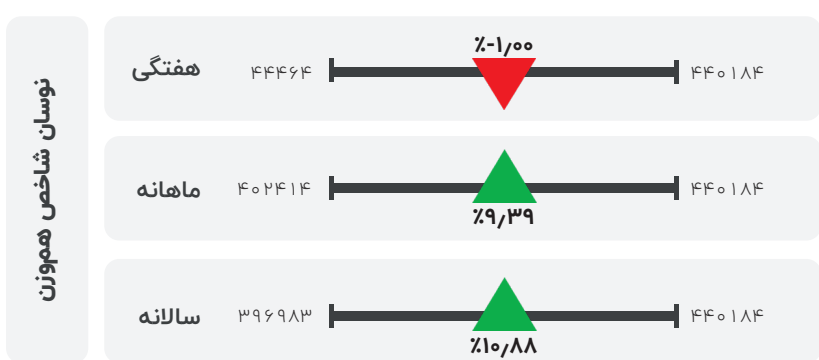
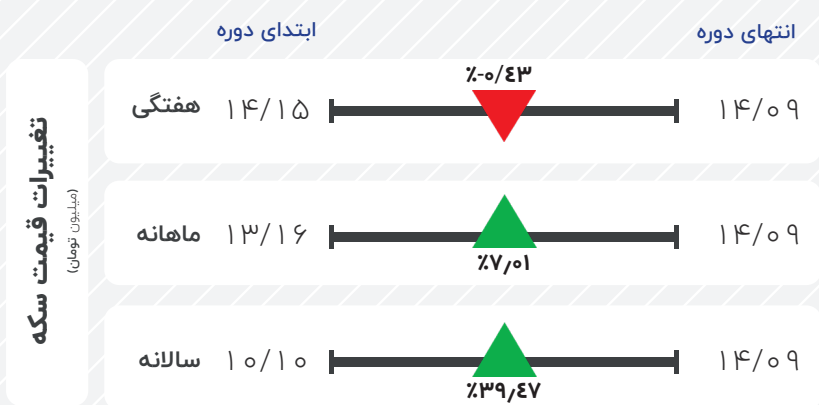
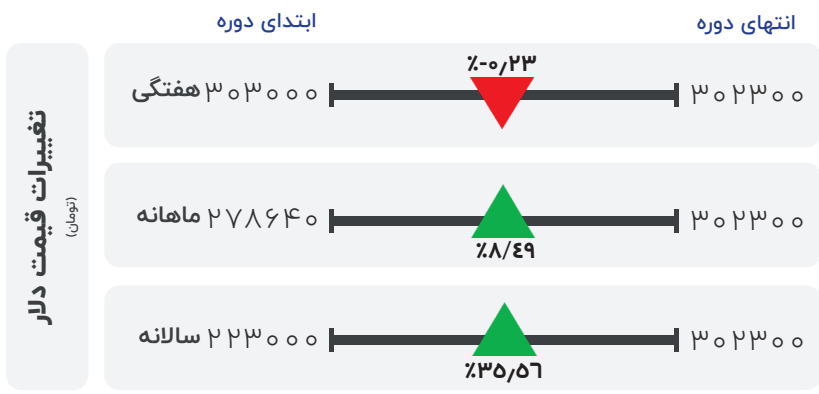

◀ بازار در یک نگاه

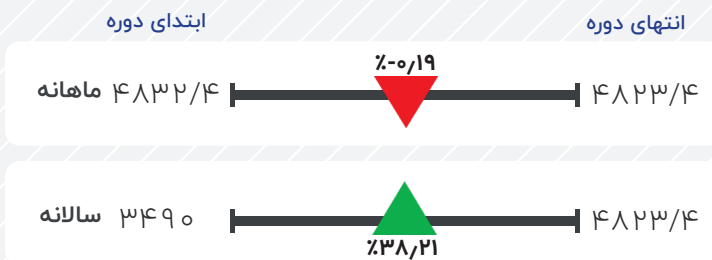
گزارشی از بازارهای مالی ایران در یک نگاه؛ شامل:

- روند تغییرات قیمت سکه طلا و ارز
- تحولات بازار سرمایه
- بررسی متغیرهای پولی
- بازار مسکن

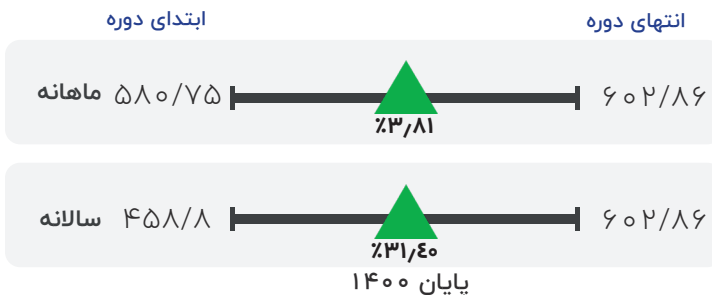

نقدینگی (همت)

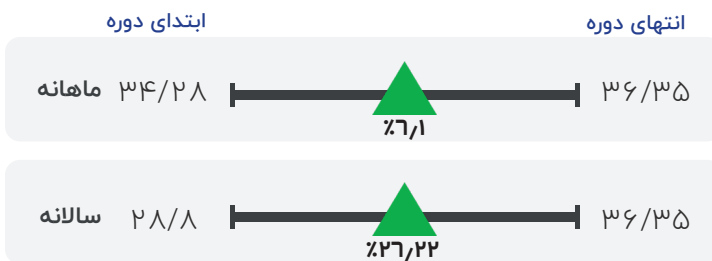
پایه پولی (همت)

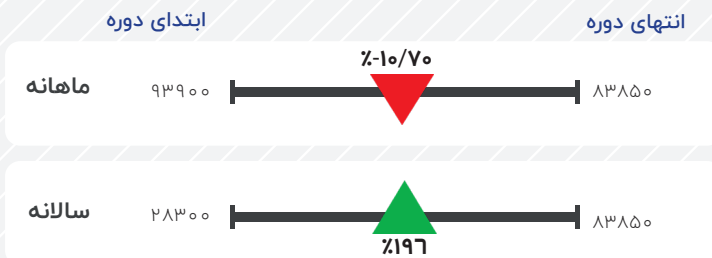
اعتبارات قاعده‌مند (میلیارد تومان)

قیمت مسکن (میلیون تومان)

بازار باز (میلیارد تومان)

اوراق بدهی (هزار میلیارد تومان)

تورم (درصد)

بازار سکه و ارز

عبور دلار از مرز حساس

پس از اینکه فروردین ماه قیمت دلار پس از مدتی مکث دوباره روند صعودی خود را آغاز کرده بود، در اردیبهشت این روند صعودی ادامه پیدا کرد و دلار پس از مدتها مجدداً از مرز ۳۰ هزار تومانی عبور کرد. در ماهی که گذشت تحت تأثیر آنچه به بن بست رسیدن برجام تعبیر می شد، میانگین قیمت دلار نسبت به ماه قبل از خود در حدود ۵/۶ درصد افزایش را به ثبت رساند. این در حالی بود که رشد قیمت میانگین ماهانه دلار در فروردین نیز دقیقاً در همین حدود ثبت شده بود.

ده روز دوم اردیبهشت‌ماه نیز اگرچه قیمت دلار یک پله بالاتر، یعنی در کانال ۲۸ هزارتومانی در حال نوسان بود، اما هنوز روند صعودی دلار آغاز نشده بود. هنوز هم در این روزها سیگنال‌هایی از طرف آمریکایی درباره پایبندی آمریکا به بازگشت به برجام به بازارها مخابره می‌شد و همچنین بازارساز نیز در کنترل قیمت دلار نسبتاً موفق عمل کرده بود.

دلار اوج می‌گیرد

درحالی‌که در تاریخ ۲۱ اردیبهشت انریکه مورا، معاون مسئول سیاست‌های خارجی اتحادیه اروپا به تهران سفرکرده بود و بسیاری نتیجه این سفر را بسیار مثبت ارزیابی می‌کردند اما بعد از فروکش اخبار مربوط به این سفر، باز هم اخبار مربوط به برجام وارد فضای گنگ شد. این موضوع در کنار افزایش تورم در دولت جدید و همچنین حذف یارانه برخی اقلام از جمله آرد و تبغات اجتماعی آن سبب غلبه کردن فضای افزایشی در بازار ارز شد.

با اینکه از تاریخ ۲۲ فروردین نرخ رسمی برای دلار آزاد در دسترس نبود، اما داده‌های غیررسمی حکایت از صعود دلار به بالای کانال ۳۰ هزارتومانی دارد.

درباره آینده قیمت دلار می‌توان این موضوع را مطرح کرد که سیاست‌گذار اقتصادی باید برای عدم افزایش شدید قیمت دلار موضوعات مختلفی را کنترل کند. رشد پایه پولی و نقدینگی در ماه‌های اخیر رکوردزنی کرده است و دلار را نیز مانند هر کالای دیگر در معرض افزایش قیمت قرار خواهد داد. همچنین کاهش فروش نفت ایران به چین به دلیل تخفیف‌های بالای روسیه به چین در کنار تحریم‌های موضوعی است که درآمد ارزی کشور را به شدت تهدید می‌کند. با اینکه تحلیل‌گران بر این باورند که حتی در صورت رفع تحریم‌ها روند قیمت دلار صعودی خواهد بود، اما افزایش درآمد ارزی می‌تواند کمی از شدت این صعود بکاهد.

دلار در دومین ماه از سال ۱۴۰۱، کار خود را در کانال ۲۷ هزارتومانی آغاز کرد ولی از روز بیست و دوم این ماه از مرز ۳۰ هزارتومانی عبور کرد و در ادامه با وجود نوساناتی که رخ داد کار خود را بالاتر از مرز ۳۰ هزار توانی به پایان برد. همچنین با در نظر گرفتن قیمت دلار در آخرین روز فروردین، قیمت بسته شدن دلار در اردیبهشت نزدیک به ۸/۵ درصد افزایش پیدا کرده است. این در حالی بود که ثبت قیمت دلار آزاد از مراجع رسمی از تاریخ بیست و دوم اردیبهشت متوقف شده بود.

شروع نسبتاً آرام در اردیبهشت

در حالی این صعود قیمتی در اردیبهشت‌ماه به ثبت رسید که، دلار کار خود را نسبتاً آرام آغاز کرده بود. قیمت دلار تا روز ۱۲ اردیبهشت به غیر از یک روز هنوز وارد کانال ۲۸ هزارتومانی نشده بود. تحلیل گران عامل اصلی ثبات قیمت دلار در روزهای ابتدایی ماه را به سیگنال‌های مثبت مقام‌های آمریکایی درباره برجام مرتبط می‌دانستند.

آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه آمریکا در آن مقطع در دیدار با کمیته سیاست خارجی مجلس سنای آمریکا اعلام کرده بود که دولت بایدن هنوز هم بازگشت به برجام را بهترین راه ممکن برای مسئله هسته‌ای ایران می‌داند. او همچنین از ورود نام سپاه به لیست تروریستی آمریکا در دوره ترامپ انتقاد کرده بود.

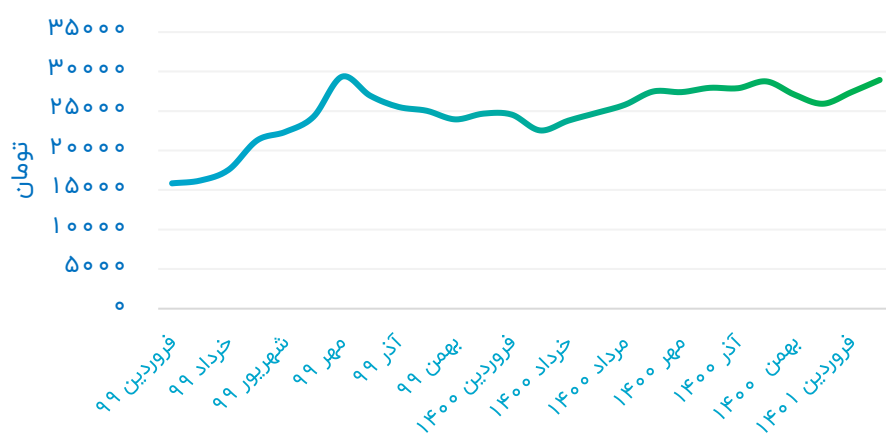

صعود یکپارچه در بازار سکه

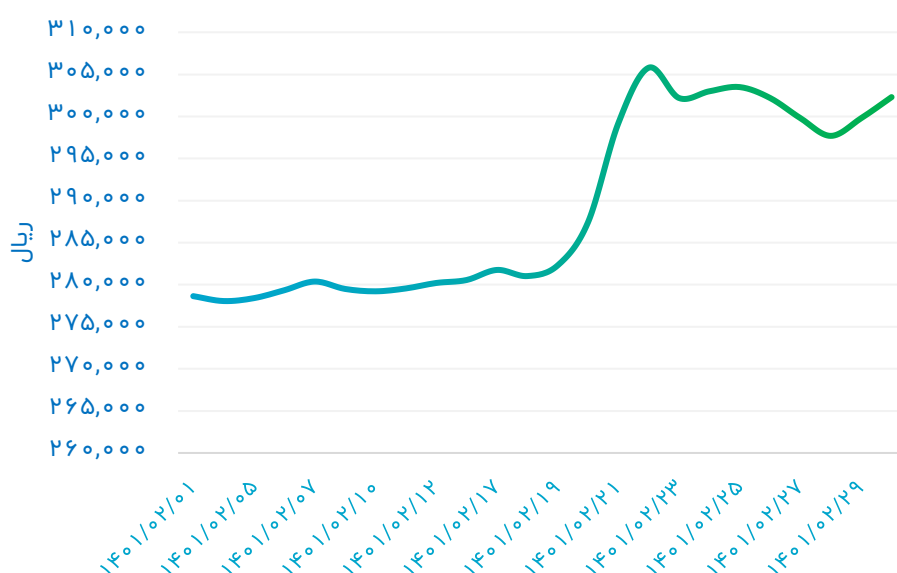
همان‌طور که انتظار می‌رفت، قیمت سکه در بازار ایران در ماه اردیبهشت همگام با قیمت دلار افزایش پیدا کرد. قیمت طلا و سکه در بازار ایران از دو عامل مهم تبعیت می‌کند؛ قیمت دلار در بازار ایران و قیمت طلا در بازار جهانی.

با اینکه در ابتدای ماه قیمت هر اونس طلا در میانه کانال ۱۹۰۰ دلاری بود، اما تا انتهای این بازه قیمت طلا در حدود ۱۰۰ دلار افت کرد. ولی روند قیمتی بازار سکه نشان می‌دهد، هر سه نوع سکه (تمام، نیم و ربع) در دومین ماه از بهار بیشتر از آنکه تحت تأثیر افت ۵ درصدی طلای جهانی باشند از روند صعودی قیمت دلار تبعیت کردند. در این ماه قیمت دلار و متعاقباً قیمت سکه مانند ماه‌های اخیر دنباله‌رو اخبار برجای بود و دقیقاً مشابه بازار ارز در تاریخ ۲۱ اردیبهشت جهش قیمتی شدیدی داشت. از ابتدا تا میانه ماه بازارها هنوز سیگنال‌های مثبتی از طرفین برجام دریافت می‌کردند و حتی سفر انریکه مورا به تهران شائبه آغاز

روند ماهانه قیمت فروش دلار آزاد

روند روزانه قیمتی دلار در اردیبهشت ۱۴۰۱

رشد قابل توجه نیم سکه در کانال ۷ میلیونی

قیمت نیم سکه در تمامی روزهای معاملاتی اردیبهشت در کانال ۷ میلیون تومانی باقی ماند اما با این وجود نیم سکه نزدیک به ۹ درصد افزایش قیمت داشت. در اولین روز ماه قیمت ۷ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان به ثبت شد و در آخرین روز نیز قیمت نیم سکه به ۷ میلیون و ۸۴۵ هزار تومان رسید.

پایین ترین قیمت نیم سکه مربوط به روز پنجم اردیبهشت بود که قیمت ۷ میلیون و ۱۴۵ هزار تومان رقم خود و بالاترین قیمت نیز متعلق به روزهای ۲۲ و ۲۶ ماه بود که ۷ میلیون و ۸۹۵ هزار تومان ثبت شد.

رشد دورقمی ربع سکه

در این میان اما بالاترین رشد ثبت شده در میان بازارهای سکه مربوط به کوچکترین قطعه بود. ربع سکه در دومین ماه سال بیش از ۱۴ درصد افزایش قیمت را به ثبت رساند. ربع سکه در حالی کار خود را در کانال ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار تومانی آغاز کرد که در این ماه تا مرز ۴ میلیون و ۹۰۰ هزار تومان نیز پیشروی کرد. ربع سکه کار خود در

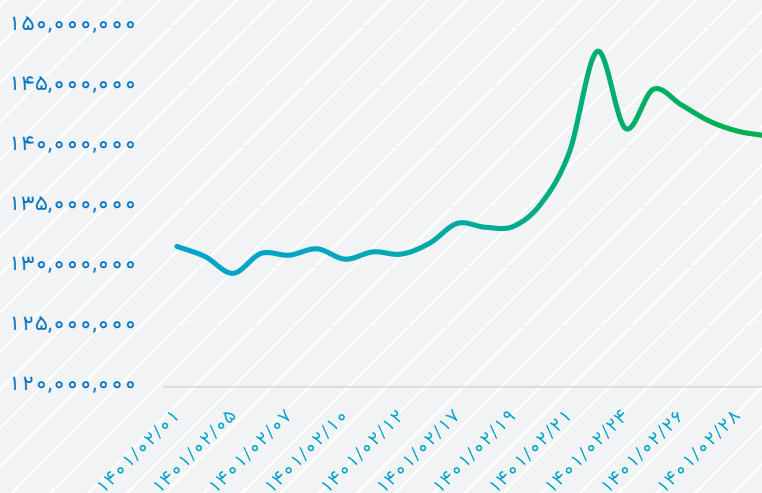
مجدد روند مذاکرات را نیز به بازارها آورد؛ اما اتفاقات مربوط به حذف یارانه برخی اقلام و همچنین تغییر جهت سیگنال های برجای روند قیمت سکه را صعودی کرد.

سکه تمام در کانال ۱۴ میلیونی

سکه تمام با اینکه در دومین ماه بهار بیش از ۷ درصد افزایش قیمت را به ثبت رساند با این وجود رشد کمتری نسبت به قطعات کوچکتر خود داشت. قیمت سکه در ابتدای ماه در حدود ۱۳ میلیون و ۱۰۰ هزار تومان بود و تا تاریخ ۲۱ اردیبهشت با اینکه روندی صعودی داشت اما در همین کانال باقی ماند. در پنجمین روز ماه ورود سکه به کانال ۱۲ میلیون تومان سبب ثبت پایین ترین قیمت در بازه موردبررسی شد اما در تاریخ ۲۲ اردیبهشت قیمت سکه تمام با جهشی قابل توجه وارد کانال ۱۴ میلیون تومانی شد.

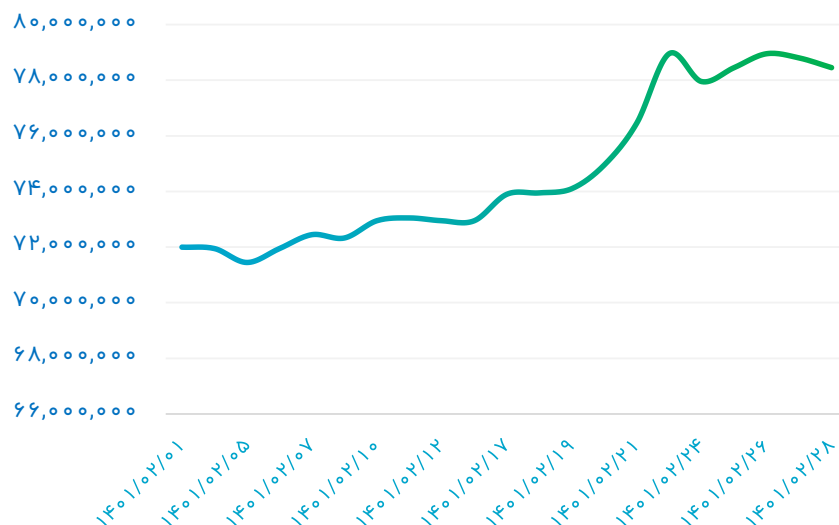
هرچند پس از آن قیمت سکه روندی نزولی پیدا کرد ولی اردیبهشت ماه برای سکه تمام در کانال ۱۴ میلیون تومانی به پایان رسید. بالاترین قیمت سکه نیز مربوط به همان تاریخ ۲۲ اردیبهشت است که ۱۴ میلیون و ۷۹۵ هزار تومان رقم خورد.

روند روزانه قیمت سکه تمام در اردیبهشت ۱۴۰۱

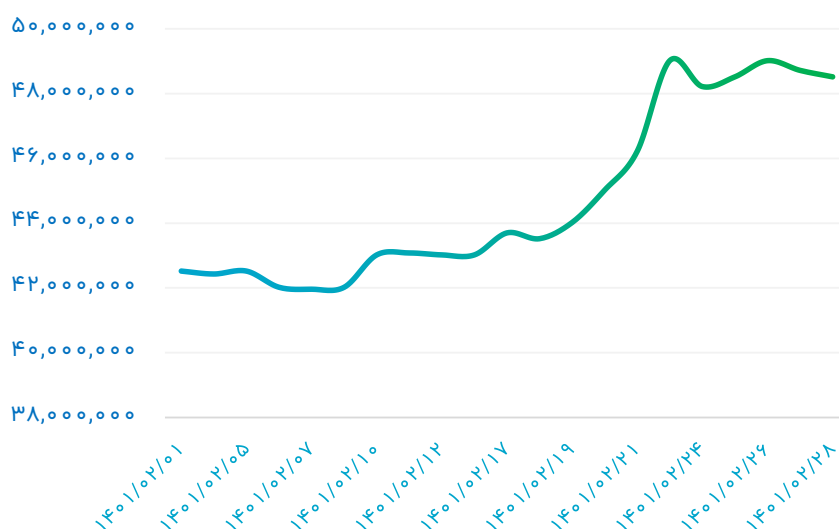
منبع: شبکه اطلاع رسانی طلا و ارز tjgu.org

روند روزانه قیمت نیم سکه در اردیبهشت ۱۴۰۱

ماه اردیبهشت را در سطح قیمتی ۴ میلیون ۸۵۲ هزار تومان به پایان برد. با توجه به اینکه چشم انداز قیمت دلار در حال حاضر بیش از هر چیزی تحت تأثیر فرجام مذاکرات برجام است، در بازار سکه نیز مهم ترین عامل همین مذاکرات است. به طور کلی با توجه سخنان طرف آمریکایی امیدها برای رسیدن به توافق به حداقل رسیده است و می توان پیش بینی کرد که حداقل در مقطع کنونی انتظارات در بازار سکه صعودی باشد.

روند روزانه قیمت ربع سکه در اردیبهشت ۱۴۰۱

سکه امامی

۱۲۹,۲۰۰,۰۰۰

کمترین قیمت سکه

۱۵۵,۷۳۰,۰۰۰

بیشترین قیمت سکه

سکه بهار آزادی

۱۲۵,۸۸۰,۰۰۰

کمترین قیمت سکه

۱۴۰,۰۰۰,۰۰۰

بیشترین قیمت سکه

بازار سرمایه

رشد ادامه‌دار بورس در ۱۴۰۱

شاخص بورس تهران پس‌ازاینکه در اولین ماه از سال جاری رشد قابل‌ملاحظه‌ای داشت، در اردیبهشت‌ماه نیز به همین روند ادامه داد. شاخص بورس مدت‌ها است که هم‌زمان با نوسان قیمت دلار در میانه بازه ۲۵ تا ۳۰ هزار تومان در حال افت و درجا زدن بود، اما چند ماهی است که رنگ شاخص کل سبز بوده است.

رشد سریع‌تر شاخص هموزن

اتفاق تکراری در سال جاری که هم در فروردین و هم در اردیبهشت رخ داد رشد بیشتر شاخص هموزن نسبت به شاخص کل بود. شاخص هموزن با خارج کردن حجم سهام شرکت‌ها در محاسبه شاخص نقش مهمی در تحلیل بازار سهام دارد. بازار که ماه دوم را با شاخص هموزن ۴۰۲ هزار واحدی شروع کرده بود در انتهای اردیبهشت به ۴۴۰ هزار واحد رسید.

شاخص هموزن در این ماه ۹/۳ درصد رشد کرد تا بازهم رشد بیشتری نسبت به شاخص کل داشته باشد. این در حالی است که در ماه فروردین شاخص هموزن ۱۴/۵ درصد افزایش پیدا کرده بود.

افت خفیف ارزش کل معاملات

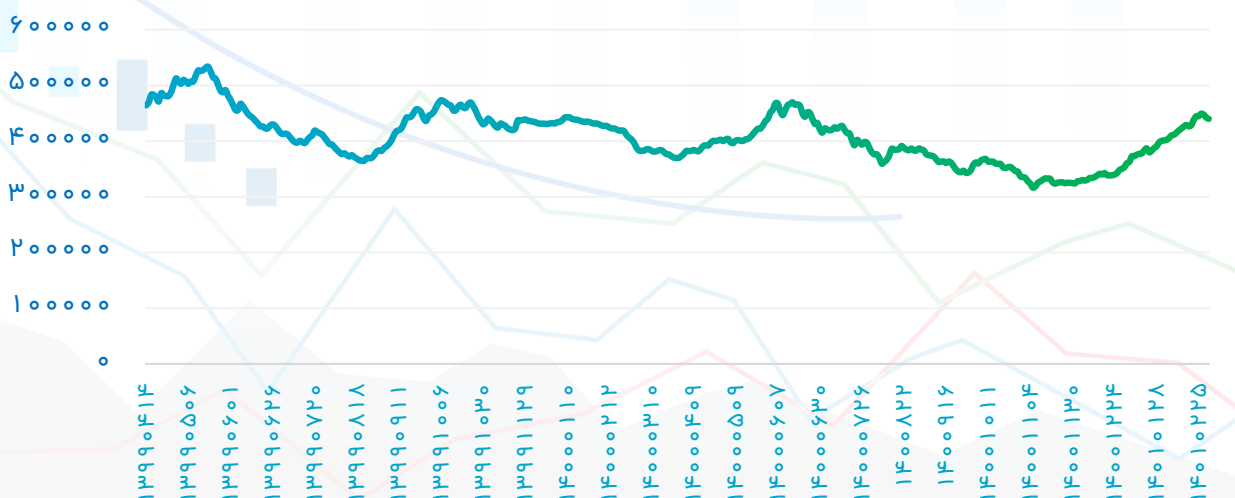
ارزش کل معاملات در اردیبهشت‌ماه نسبت به ماه قبل از خود افت خفیفی داشت. درحالی‌که در ماه فروردین میانگین ارزش کل معاملات ۳۸ هزار و ۸۷۰ میلیارد تومان بود در ماه دوم سال به ۳۷ هزار و ۲۴۸ میلیارد تومان رسید تا نزدیک به ۴/۲ درصد افت کند. البته به نظر می‌رسد

به‌طورکلی از انتهای سال گذشته تاکنون که روند مذاکرات برجام متوقف‌شده است، انتظارات بازار برای قیمت دلار افزایشی شده است؛ موضوعی که در اردیبهشت‌ماه نیز به خوبی خود را در بازار ارز نشان داد. شاخص بورس نیز که معمولاً همبستگی مثبتی با قیمت دلار دارد، در این مدت افزایش پیدا کرده است.

رشد ۵ درصدی شاخص کل

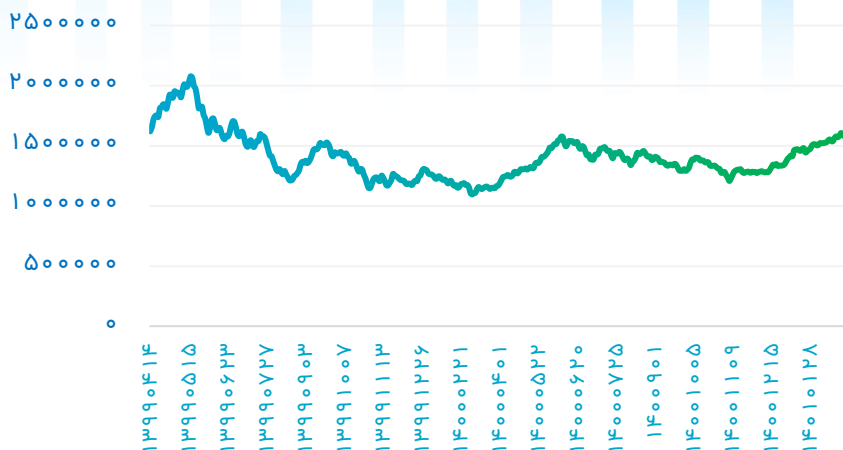
شاخص کل بورس تهران ماه دوم سال را در سطوح پایینی کانال یک میلیون و ۵۰۰ هزار واحدی آغاز کرد و درحالی‌که یک بار نیز وارد کانال بعدی یعنی یک میلیون و ۶۰۰ هزارتایی شده بود، نهایتاً کار خود را در همان کانال آغازین به پایان برد. بالاترین مقدار شاخص کل بورس در روز ۲۷ اردیبهشت به ثبت رسید که مقدار یک میلیون و ۶۰۶ هزار واحد بود. با احتساب این ارقام شاخص کل در ماه اردیبهشت ۴/۹۸ درصد رشد داشت. این در حالی بود که در ماه اول سال شاخص کل ۸/۷ درصد رشد کرده بود.

روند یک ساله شاخص هموزن تا پایان بهمن ۱۴۰۰

روند یک ساله شاخص کل تا پایان بهمن ۱۴۰۰

منبع: وبسایت بورس تهران

کاهش حجم معاملات حقوقی سبب این کاهش شده است زیرا ارزش معاملات خرد در این ماه افزایش یافته است.

رونق معاملات خرد بورس در اردیبهشت

با اینکه ارزش معاملات کل در ماه دوم سال نسبت به ماه قبل از خود کاهش یافت اما آمارها حکایت از رونق معاملات خرد در ماه دوم بهار دارد. میانگین ارزش معاملات خرد اردیبهشت ماه به ۶ هزار و ۵۲۶ میلیارد تومان رسید. این در حالی است که میانگین ارزش معاملات خرد در فروردین ۵ هزار و ۷۲۹ میلیارد تومان بوده است و با این حساب این شاخص در ماه دوم سال ۱۳/۹ درصد رشد کرده است.

افزایش خروج پول حقیقی

آمار مربوط به خروج پول حقیقی در ماهی که گذشت نیز حکایت از رشد این شاخص دارد. به طور میانگین روزانه ۷۹ میلیارد تومان پول حقیقی از بورس تهران خارج شده است که نسبت به ماه قبل رشد قابل توجهی یافته است. در ماه اول سال روزانه به طور میانگین ۲۸ میلیارد تومان پول حقیقی از بورس خارج شده بود.

همچنین آمار صفهای خرید و فروش نیز حکایت از بالاتر بودن میزان صفهای خرید در این ماه داشته است. در حالی ارزش صفهای خرید در اردیبهشت به طور میانگین ۶۰۷ میلیارد تومان بود که ارزش صفهای فروش به طور میانگین ۴۵ میلیارد تومان به ثبت رسید.

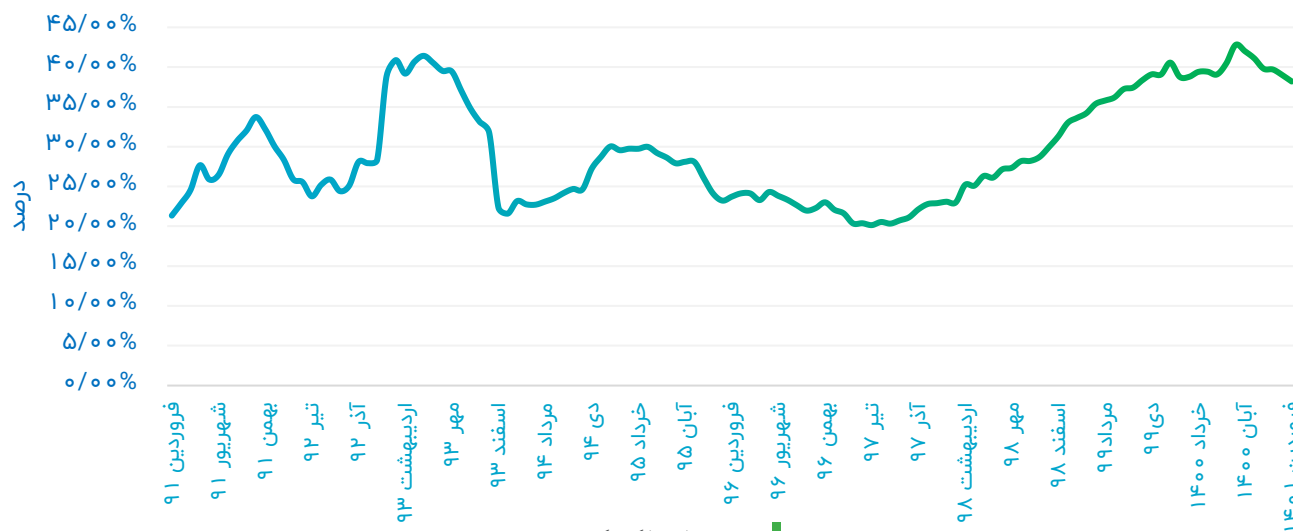

◀ بازار پول

رشد منفی نقدینگی فروردین ۱۴۰۱

در اولین ماه ۱۴۰۱ اتفاق عجیبی در شاخص‌های کلان اقتصادی افتاد. در فروردین‌ماه نقدینگی کشور کوچک‌تر شده و رشد ماهانه آن منفی شد. بررسی اجزای این شاخص نیز نشان می‌دهد سهم پول از کل نقدینگی کشور کاهش پیدا کرده و رشد شبه پول بیشتر شده است. برخی این رویداد را اتفاقی مثبت در کاهش تورم‌زایی متغیرهای کلان ارزیابی می‌کنند.

روند رشد نقطه‌ای نقدینگی در ۱۰ سال گذشته

منبع: وبسایت بانک مرکزی

فروش برخی دارایی‌های بانک‌ها و امحا سپرده‌ها بوده است. اتفاقی که دکتر صالح‌آبادی در نتیجه جذب اوراق از بانک‌ها قلمداد می‌کند.

البته ایشان در دلیل مهم‌تر دیگری ریشه این کاهش را، افت برداشت دولت از تنخواه بانک مرکزی می‌داند که منجر به افت ماهانه نقدینگی شده است.

در نهایت مقایسه این شاخص با موقعیت مشابه خود در سال گذشته نشان می‌دهد رشد نقدینگی سالانه برابر با ۳۸/۲ درصد بوده و در این مدت در حدود هزار و ۳۳۳ هزار میلیارد تومان به آن افزوده شده است.

در خصوص افزایش سالانه نقدینگی نیز بانک مرکزی مدعی است تقریباً ۲/۶ واحد درصد از رشد نقدینگی در این مدت مربوط به اضافه شدن اطلاعات خلاصه دفترکل دارایی‌ها و بدهی‌های بانک مهر اقتصاد به اطلاعات خلاصه دفترکل دارایی‌ها و بدهی‌های بانک سپه (به واسطه ادغام بانک‌های متعلق به نیروهای مسلح در بانک سپه) بوده و آثار پولی ندارد؛ بنابراین به گفته این نهاد رشد نقطه‌ای نقدینگی به صورت واقعی برابر با ۳۵/۶ درصد بوده است.

تفکیک بررسی اجزای نقدینگی در این ماه‌نشان می‌دهد سهم پول از این متغیر کاهش

در بررسی متغیرهای کلان اقتصادی همواره دو شاخص از اهمیت بسزایی برخوردار است. پایه پولی و نقدینگی در کشور که می‌تواند منجر به رشد تورم شده و در نهایت بر قدرت خرید جامعه اثرگذار باشد. در همین رابطه آمار منتشرشده از سوی بانک مرکزی در خصوص شاخص کلان اقتصادی در فروردین‌ماه حاکی از کاهش نقدینگی در این مقطع بوده است.

رشد منفی نقدینگی در فروردین ۱۴۰۱

طبق آمار بانک مرکزی، نقدینگی فروردین‌ماه امسال با ۰/۲ درصد کاهش نسبت به ماه قبل به ۴ هزار و ۸۲۳ هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان رسیده که از ماه قبل خود ۹ هزار میلیارد تومان کمتر شده است.

برخی اقتصاددانان با توجه به آنکه نقدینگی را متغیری انبارهای و تجمعی می‌دانند افت این شاخص را اتفاقی غیرممکن قلمداد می‌کنند اما بررسی‌ها و گفته‌های رئیس‌کل بانک مرکزی نشان می‌دهد این مورد می‌تواند یک امر حسابداری در مقطعی خاص بوده و دوباره این شاخص صعودی شود.

اما برای این اتفاق به‌طورکلی دو دلیل وجود دارد:

در ابتدا به گفته برخی، علت کاهش نقدینگی

این شاخص در اسفند ۱۴۰۰ معادل با ۷۹/۶ درصد از کل نقدینگی بود. افت سهم پول و رشد شبه پول از کل شاخص کلان نقدینگی در کشور را برخی اتفاق مثبتی ارزیابی می‌کنند. این عده معتقدند در این حالت قدرت تورمزایی متغیرها در سطح پایین‌تری قرار خواهد داشت.

در ادامه شاخص پایه پولی در این ماه توسط بانک مرکزی منتشر نشد و آخرین داده آماری این متغیر به پایان سال گذشته برمی‌گردد. در این موعد پایه پولی ۶۰۲ هزار و ۸۰۰ میلیارد تومان بوده و در مقایسه با شش ماه اول سال کاهش پیدا کرده است.

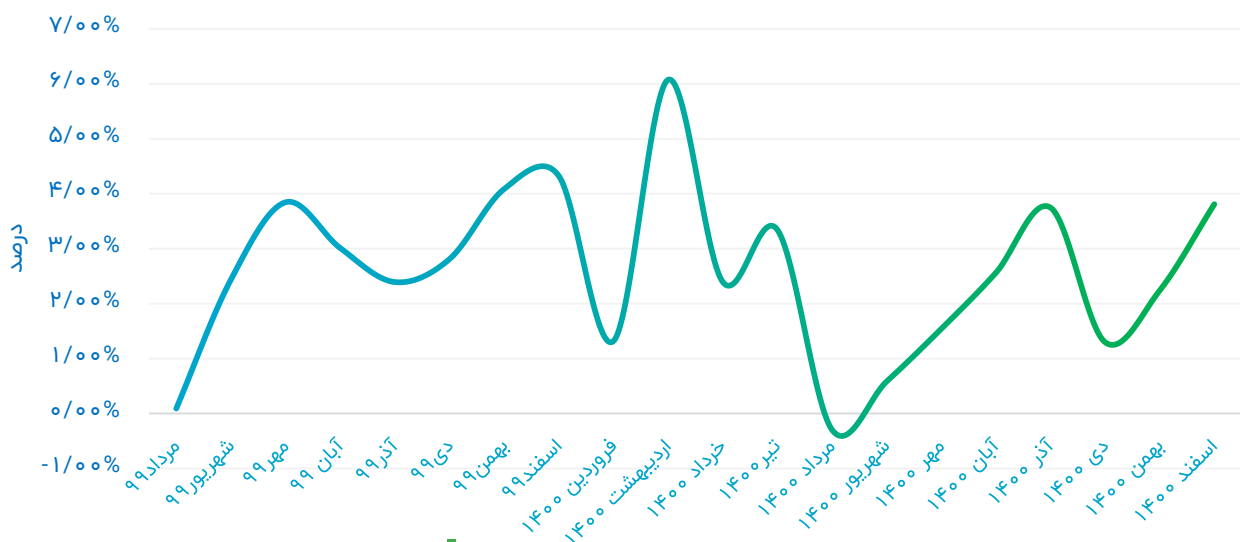
پیدا کرده و ترکیب نقدینگی از حیث تورمزا بودن بهبود پیدا کرده است.

ترکیب نقدینگی فروردین‌ماه ۱۴۰۱

طبق آمارهای بانک مرکزی حجم پول در فروردین ۱۴۰۱ تقریباً ۱۹/۷ درصد از کل نقدینگی کشور بوده که معادل با ۹۵۰ هزار میلیارد تومان محاسبه می‌شود. این در حالی است که این سهم در پایان سال گذشته به ۲۰/۴ درصد رسیده و اکنون مسیری کاهشی پیدا کرده است.

در مقابل شاخص شبه پول که عضو دیگر سازنده نقدینگی است در این مقطع ۸۰/۳ درصد از کل این متغیر بوده و برابر با هزار و ۴۴ میلیارد تومان به ثبت رسیده است.

روند رشد ماهانه پایه پولی در اقتصاد ایران

منبع: وبسایت بانک مرکزی

ثبت تورم ۳۹ درصدی در اردیبهشت ۱۴۰۱

آمار تورم روغن‌ها و چربی‌ها برابر با ۱۳.۸ درصد بوده که بیشترین میزان تورم ماهانه را در میان سایرین داشته و دومین رکورد ماهانه در این راستا در گروه قند و شکر ثبت شده که برابر با ۷.۳ درصد بوده است. نان و غلات نیز با تورم ماهانه ۷.۲ درصدی سومین رکورد را در این بازه زمانی ثبت کرده است. به‌طور کلی اما آمارها نشان می‌دهند با وجود رشد بالای تورم در کالاهای خوراکی اما سرعت افزایش ماهانه غیرخوراکی‌ها بیشتر بوده است. در همین خصوص تورم ماهانه خوراکی‌ها به‌طور کلی در این ماه ۳.۳ درصد و تورم غیرخوراکی‌ها ۳.۷ درصد ثبت شده است.

در میان گروه‌های توری کالاهای غیرخوراکی بخش حمل‌ونقل نیز بیشترین رشد ماهانه قیمت‌ها را داشته است. تورم ماهانه در این بخش برابر با ۶.۷ درصد بوده که چهارمین رکورد در میان افزایش قیمت کالاهای اساسی به شمار می‌آید. یکی از مهم‌ترین تأثیرات رشد ماهانه بالا در کالاهای غیرخوراکی افزایش تورم در سبد مصرفی دهک دهم بوده است.

رشد بالای تورم در دهک دهم در اردیبهشت ۱۴۰۱

به‌طور کلی می‌توان جامعه را برحسب درآمد و هزینه به ده گروه بزرگ تقسیم کرد. دهک‌های بالاتر دهک‌های پردرآمدتر جامعه و پایین‌ترها کم‌درآمدها

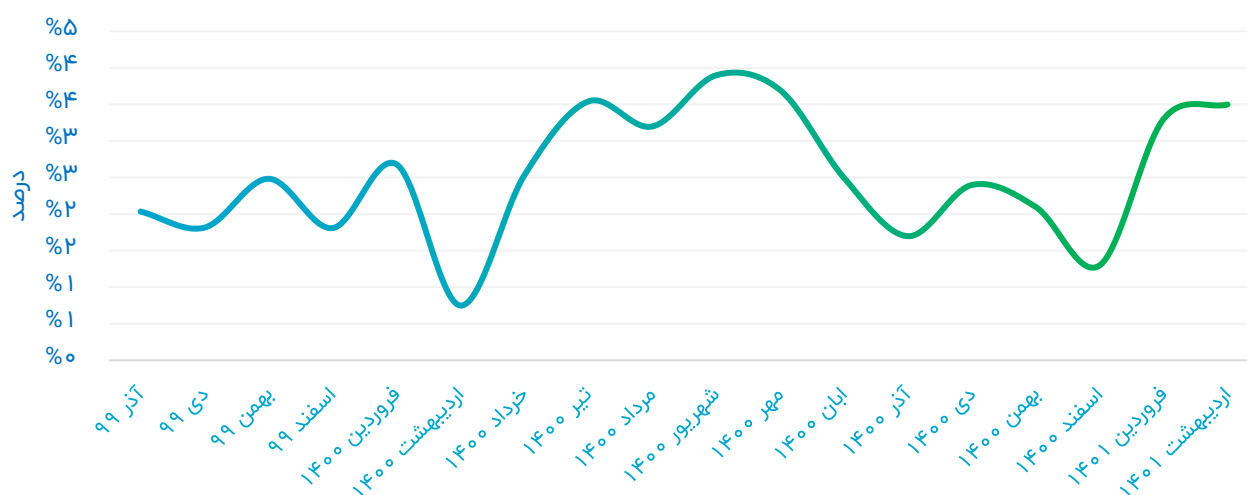
پس از ثبت تورم بالا در فروردین ماه امسال، تورم ماهانه اردیبهشت نیز مسیری صعودی داشته و به ۳.۵ درصد رسید. یکی از دلایل مهم در افزایش قیمت‌ها در این ماه حذف یارانه‌ها در برخی کالاهای خوراکی بوده است. با این وجود در کالاهای غیرخوراکی نیز تورم بالایی ثبت شده که منجر به رکوردزنی رشد قیمت‌ها در دهک‌های بالاتر جامعه شده است. تورم ماهانه اردیبهشت ۱۴۰۱ در مسیری صعودی قرار داشته و از مقدار این متغیر در فروردین ماه فراتر رفت. بررسی‌ها نشان می‌دهد افزایش تورم در این ماه ناشی از رشد قیمت‌ها در سبد خوراکی‌ها و کالاهای غیرخوراکی به صورت توأمان بوده است.

سبقت تورم ماهانه اردیبهشت از فروردین ۱۴۰۱

در دومین ماه امسال تورم ماهانه برابر با ۳.۵ درصد ثبت شده که از ماه قبل ۰.۲ واحد درصد بیشتر بوده است. طبق داده‌های مرکز آمار افزایش رشد قیمت‌ها در این ماه هم در سبد خوراکی و هم در سبد غیرخوراکی‌ها مشهود بوده است.

در همین راستا حذف ارز ترجیحی دولت از چند کالا و حذف یارانه آن‌ها منجر به رشد قیمت در چند گروه کالایی مهم از سبد خوراکی‌ها شد. بر اساس داده‌های توری منتشرشده از سوی مرکز

روند تورم ماهانه در ایران

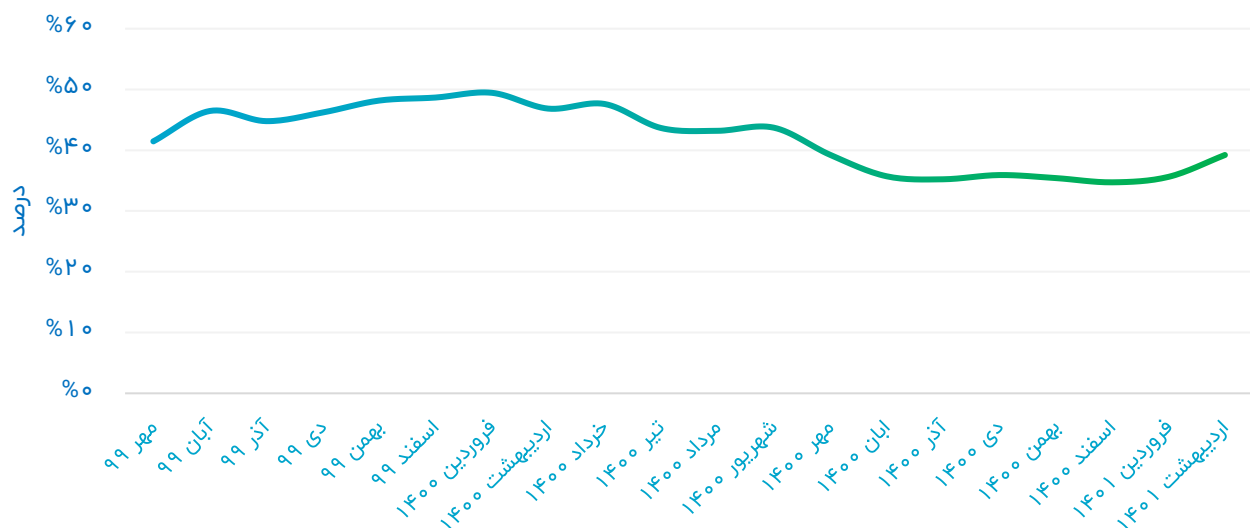
منبع: مرکز آمار ایران

در همین رابطه تورم شهرها در دومین ماه سال جاری معادل با ۳.۷ درصد بوده است. این در حالی است که تورم ماهانه نقاط روستایی برابر با ۲.۸ درصد ثبت شده که ۱.۱ واحد درصد از تورم شهرها پایین تر بوده است. سرانجام رشد ۳.۵ درصدی قیمت کالاها در تمام نقاط کشور موجب شده تا تورم نقطه‌ای در این ماه، با ۳.۷ واحد درصد افزایش به ۳۹.۳ درصد برسد. تورم نقطه‌ای به‌طور کلی نشان‌دهنده رشد عمومی قیمت‌ها در هر مقطع در مقایسه با موقعیت مشابه خود در سال گذشته است.

خواهند بود. طبق این دسته‌بندی در سبد مصرفی کم‌درآمدها کالاهای خوراکی و در سبد مصرفی دهک‌های بالاتر کالاهای غیرخوراکی از وزن بیشتری برخوردار است. به همین دلیل، بالاتر بودن رشد غیرخوراکی‌ها در این ماه موجب شده تا تورم ماهانه تجربه شده در دهک دهم بیشترین سطح را در میان سایرین داشته باشد. این رقم برابر با ۴ درصد بوده و تورم دهک نخست نیز معادل با ۳.۴ درصد در کف این درجه‌بندی قرار داشته است. بالاتر بودن تورم در دهک‌های دهم به نوعی در تورم روستایی و شهری نیز نمود داشته است.

رشد تورم نقطه‌ای در ماه‌های اخیر

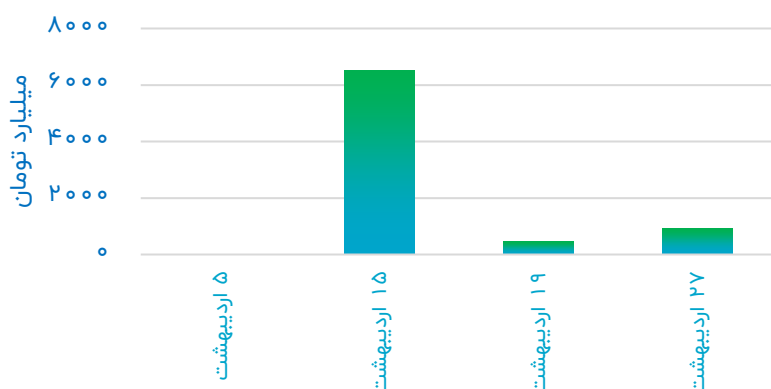

منبع: مرکز آمار ایران

رند اعتبارات قاعده‌مند در بازار بین بانکی اردیبهشت

۱۴۰۱

کاهش کانال بسط پول در بازار باز در اردیبهشت

در بازار باز نهادهای مالی برای بهبود شرایط نقدینگی خود اوراق به بانک مرکزی عرضه کرده و این نهاد نیز با توجه به صلاحدید خود با میزان مشخصی از آن موافقت می‌کند.

این اوراق تاریخ سررسید و نرخ سودی دارد که بانک مرکزی تعیین‌کننده آن است و به نوعی هزینه استقراض بانک‌ها در این بازار به حساب می‌آید.

در همین رابطه طبق آمارهای منتشرشده از سوی بانک مرکزی، در اردیبهشت‌ماه به‌طور متوسط هفته‌ای ۸۷ هزار و ۷۱۰ میلیارد تومان پول در بانک‌ها تزریق‌شده که تقریباً ۹۷ درصد رقم پیشنهادی بانک‌ها بوده است.

با وجود آنکه این رقم هنوز سطح بالایی در این بازار به شمار می‌رود اما کانال بسط نقدینگی نسبت به ماه گذشته کاهش محسوسی داشته و از کانال ۹۰ هزار میلیارد تومان به ۸۰ همت سرازیر شده است.

نرخ سود بسط نقدینگی در این بازار نیز در سطح ۱۹ درصد قرار داشته که همچنان برای هفته‌های متوالی در کمترین سطح این نرخ در بازار باز قرار داشته است.

میانگین عملیات بازار باز در اردیبهشت‌ماه در سطح ۸۷ هزار و ۷۱۰ میلیارد تومان ثبت‌شده و از ماه قبل خود یک کانال پایین‌تر آمد. نرخ سود بین‌بانکی نیز در این ماه به‌طور میانگین برابر با ۲۰.۴۴ درصد ثبت‌شده و از فروردین‌ماه بیشتر شد. این در حالی است که سیاست‌گذاری دولت کاهش این شاخص از مرز ۲۰ درصد ممکن نشد.

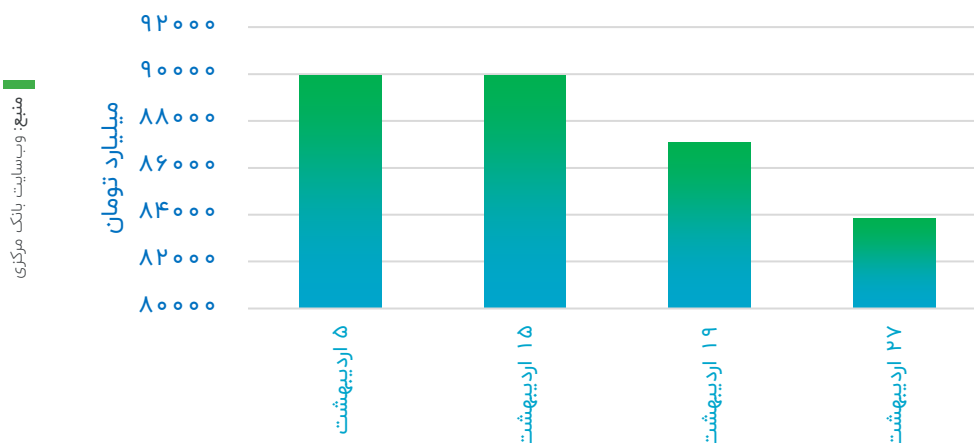
عملیات بازار باز در اردیبهشت‌ماه یک کانال کاهش پیدا کرده و روندی نزولی را پیمود. کاهش عملیات بانک مرکزی در بازار باز می‌تواند نتیجه دو موضوع مهم باشد؛ نخست روند بهبود وضعیت نقدینگی بانک‌ها و دوم عدم تمایل این نهاد به پول پاشی در بازار باز.

کانال ۸۰ همتی بسط پول در بازار باز اردیبهشت ۱۴۰۱

به‌طورکلی بانک‌ها می‌توانند از طریق دو بازار اقدام به رفع نیازهای مالی خود کنند. یکی از مهم‌ترین این معاملات بازار باز بوده که در دو سال گذشته برگزارشده و در ماه‌های اخیر رونق بالایی گرفته است.

رند بسط پول در بازار باز اردیبهشت ۱۴۰۱

اعتبارات قاعده‌مند که همان قرض‌دهی بانک مرکزی به بانک‌ها در این بازار است به‌طور میانگین در اردیبهشت‌ماه برابر با هزار و ۹۸۲ میلیارد تومان بوده که کاهش قابل‌ملاحظه‌ای در مقایسه با بازار بازداشتی است.

بررسی نرخ سود موزون در این بازار که همان رقم میانگین نرخ سود بین‌بانکی در همراه است در این هفته به ۲۰.۴۴ درصد رسیده و در مقایسه با این شاخص در آذرماه تقریباً ۱ واحد در صد کمتر شده است.

کمترین میزان ماهانه این شاخص در فروردین‌ماه رخ داده که برابر با ۲۰.۳ درصد بوده و نتوانست از مرز ۲۰ درصد مطابق با سیاست‌گذاری دولت کمتر شود.

برخی معتقدند کاهش عملیات بازار باز نسبت به ماه قبل در کنار افت اضافه برداشت بانک‌ها از بانک مرکزی می‌تواند در نتیجه بهبود شرایط مالی بانک‌ها باشد. از سوی دیگر بانک مرکزی نیز به دلیل سهم این ارقام در پایه پولی و رشد تورم سعی دارد تا این سطح معاملات در این بازار را کاهش دهد.

اما مهم‌ترین دلیل در رشد معاملات بازار باز کاهش نرخ سود بین‌بانکی بود. این نرخ که در بازار شبانه معین می‌شود قرار بود تا به دستور دولت در سقف ۲۰ درصد نگه‌داشته شود. هدفی که با وجود کاهش ۱ واحد درصدی این شاخص محقق نشد.

رند اعتبارات قاعده‌مند در بازار بین‌بانکی اردیبهشت ۱۴۰۱

در بازار شبانه یا بازار بین‌بانکی بانک‌هایی که با مشکل کسری مواجه هستند می‌توانند اقدام به قرض پول از بانک‌های دارای مازاد کنند. تاریخ سررسید این بازار کوتاه‌مدت بوده و نرخ سود آن در دامنه ۱۴ تا ۲۲ درصد قرار دارد که از سوی بانک مرکزی تعیین می‌شود.

شروع قدرتمند خرید و فروش اوراق بدهی در ۱۴۰۱

در هفته اول برگزاری حراج اوراق بدهی در سال ۱۴۰۱ تقریباً ۳ هزار و ۵۷۰ میلیارد تومان اوراق دولتی فروخته شد. بررسی‌ها نشان می‌دهد بورسی‌ها در تأمین کسری بودجه دولت از این طریق سهمی ۹۲ درصدی داشته‌اند. یکی از مهم‌ترین دلایل در رشد معاملات این بازار در سال جاری را برخی رشد بی‌سابقه نرخ سود مؤثر اوراق می‌دانند.

این بازار برابر با ۱۰ هزار میلیارد تومان بوده که هرکدام از اوراق سهمی ۵۰ درصدی در این بازار داشتند. فروش اوراق در این بازار نیز نشان می‌دهد در مرحله اول برگزاری بازار اولیه تقریباً ۳۵.۷ درصد از کل اوراق عرضه‌شده از سوی مشتریان خریداری‌شده که معادل با ۳ هزار و ۵۷۰ میلیارد تومان بوده است.

سهم بانک‌ها در این هفته برابر با ۸ درصد و سهم بورسی‌ها نیز ۹۲ درصد بوده است. به عبارت دیگر در نخستین مرحله برگزاری حراج بورسی‌ها اشتیاق بیشتری برای خرید اوراق از خود نشان داده‌اند.

اما ترکیب اوراق فروخته‌شده در این بازار نشان می‌دهد تاریخ سررسید کوتاه‌مدت برای مشتریان از جذابیت بالاتری برخوردار بوده است.

بررسی ترکیب اوراق خریداری‌شده در هفته اول اوراق بدهی

به‌طورکلی در بازار اولیه اوراقی که عرضه می‌شود یک نرخ سود دارد و یک تاریخ سررسید که مشتریان متناسب با مطلوبیت خود اقدام به خرید آن‌ها می‌کنند. در این هفته اراد ۱۰۴ اوراقی بود که نرخ سود ۲۱.۵ درصدی داشته و تاریخ سررسید آن ۱۲ ماهه بوده است. در مقابل اراد ۱۰۵ نرخ سود آن ۲۱.۸ درصد بوده و تاریخ سررسید ۲۶ ماهه داشته است.

محاسبه نرخ سود موزون در این بازار این رقم را در سطح ۲۱.۶۳ درصد ارزیابی می‌کند که نرخ سود

اوراق بدهی دولتی در سال ۱۴۰۱ شروع جدی‌تری داشته و در کانال ۳ هزار میلیارد تومان آغازشده است. این اوراق به‌طورکلی در جهت تأمین کسری بودجه دولت بوده و نقش مهمی را در درآمدزایی دولت بازی می‌کند.

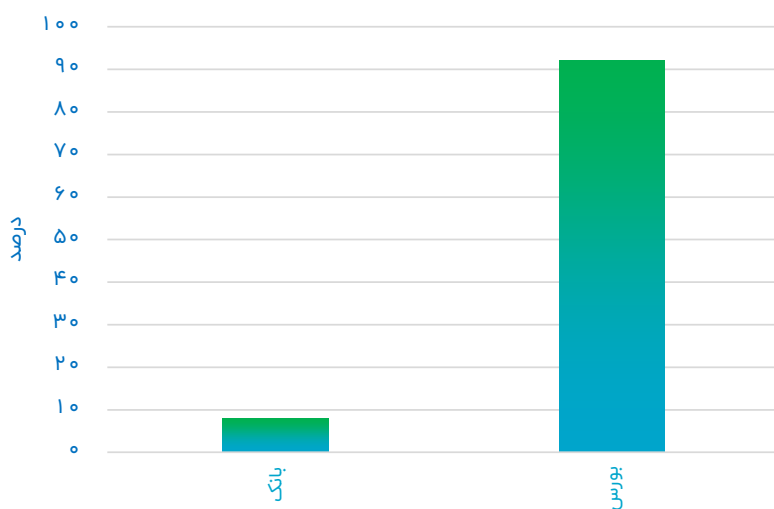
بسط ۳ هزار میلیاردی پول در بازار اولیه

در سال ۹۹ بازار اولیه اوراق بدهی دولتی راه‌اندازی شده که طی آن دولت می‌تواند به مشتریان خود اوراق فروخته و از این طریق درآمدزایی کند. مشتریان دولت در بازار اولیه بانک‌ها و نهادهای تأمین سرمایه بوده که بر اساس مطلوبیت‌های خود اقدام به خرید از دولت می‌کنند.

برخی اقتصاددانان معتقدند از آنجا که در معاملات خرید اوراق بدهی دولت پولی خلق نمی‌شود و دولت مجبور به برداشت تنخواه از بانک مرکزی نیست، در نتیجه پایه پولی رشد نکرده و درنهایت تورم افزایش پیدا نخواهد کرد. در نتیجه این مسیر روشی کم‌هزینه برای درآمدزایی دولت و تأمین کسری بودجه می‌دانند. در همین رابطه بررسی‌های هفته اول برگزاری اوراق بدهی دولتی نشان می‌دهد در اواخر اردیبهشت‌ماه امسال عرضه اوراق با نظارت بانک مرکزی از سوی دولت انجام‌شده و طی آن دودسته اوراق اراد ۱۰۴ و اراد ۱۰۵ به مشتریان عرضه شد.

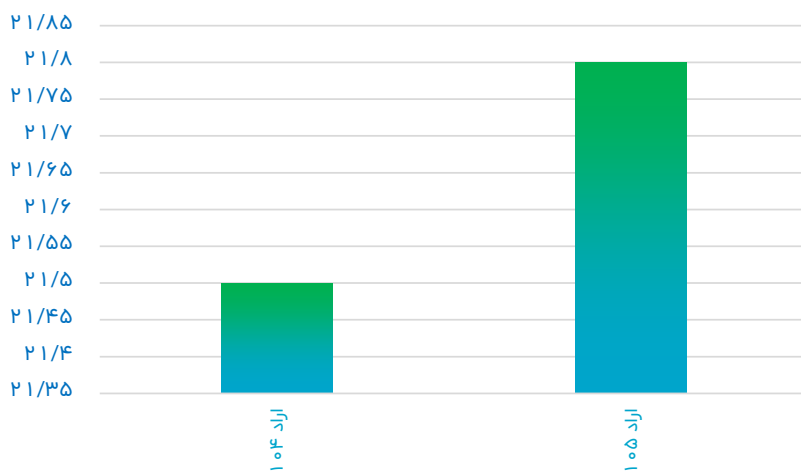
آمارها نشان می‌دهد حجم اوراق عرضه‌شده در

روند سهم بانک‌ها و بورسی‌ها در معاملات اولین مرحله بازار اولیه ۱۴۰۱

منبع: وبسایت بانک مرکزی

روند نرخ سود اوراق عرضه شده در اولین مرحله بازار اولیه ۱۴۰۱

منبع: وبسایت بانک مرکزی

بالایی به شمار می‌آید. به عبارت دیگر در تمام هفته‌های اولیه برگزاری این بازار هرگز نرخ سود اوراق در چنین سطح بالایی قرار نداشته است.

با این وجود مشاهدات آماری نشان می‌دهد در این هفته هزار و ۹۶۰ میلیارد تومان اراد ۱۰۴ خریداری شده و هزار و ۶۱۰ میلیارد تومان نیز اراد ۱۰۵ به فروش رسیده است. به بیان دیگر در این مدت اراد ۱۰۴ که تاریخ سررسید کوتاه مدت‌تری داشته و زودتر نقد می‌شود برای خریداران جذابیت بالاتری داشته است.

در نهایت طبق داده‌های بانک مرکزی ۶ هزار و ۳۲۰ میلیارد تومان دیگر از این اوراق برای هفته‌های بعد در بازار عرضه می‌شود و باید دید مشتریان چه رویکردی را در قبال خرید اوراق داشته و وزارت اقتصاد تا چه اندازه در این بازار انعطاف نشان خواهد داد. این در حالی است که بانک مرکزی یکی از اهداف خود را رونق در این بازار اعلام کرده تا از این طریق بتواند مانع از برداشت دولت از تنخواه و رشد پایه پولی شود.

بازار مسکن

مسیر ناهماهنگ تورم مسکن و اجاره در ۱۴۰۱

در شرایطی که تورم مسکن در تهران در مسیر کاهشی قرار گرفته آمارهای بانک مرکزی نشان از رشد قیمت اجاره در این شهر و سایر نقاط شهری کشور داشته است. در همین خصوص طبق داده‌های این نهاد، تورم نقطه‌ای مسکن تهران برای سومین ماه متوالی در فروردین ۱۴۰۱ در کانال ۱۶ درصد قرار داشته که کمترین سطح در ۴ سال گذشته بوده است. این در حالی است که رشد سالانه اجاره معادل با ۴۵ درصد بوده و به رکورد خود در حداقل دوازده ماه رسیده است.

بوده است.

در همین راستا کانال ۱۶ درصدی رشد نقطه‌ای مسکن برای سومین ماه متوالی است که در بازار مسکن رخ می‌دهد که از بهمن ۹۶ تا کنون کمترین سطح بوده است.

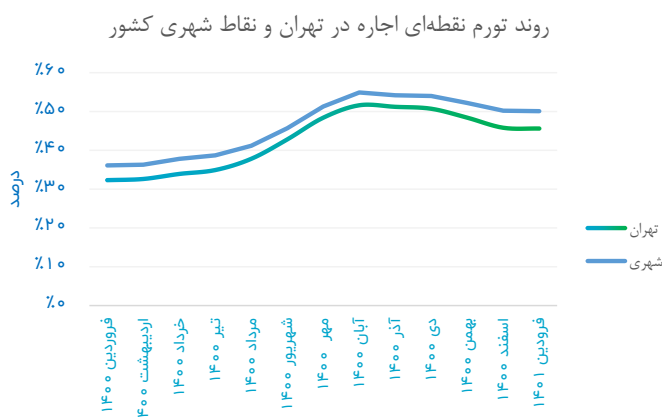
برخی این روند کاهشی در کنار افت معاملات را علامتی از رکود در بازار مسکن می‌دانند. این در حالی است که وضعیت رشد نقطه‌ای اجاره در تهران و نقاط شهری در بالاترین سطح ۱۲ ماهه قرار داشته و سیری صعودی به خود گرفته است.

رکوردزنی تورم اجاره مسکن در تهران و نقاط شهری

براساس داده‌های بانک مرکزی، متوسط قیمت اجاره در تهران در فروردین ماه امسال رشدی ۰.۸ درصد داشته و تورم نقطه‌ای آن معادل با ۴۵.۶ درصد ثبت شده است.

در همین راستا، متوسط اجاره در نقاط شهری ایران نیز طبق داده‌های همین نهاد، در اولین ماه ۱۴۰۱، رشد ماهانه‌ای معادل با تهران را داشته اما نسبت به موقعیت مشابه خود در سال گذشته تقریباً ۵۰.۱ درصد افزایش داشته است.

طبق بررسی‌های آماری، در شرایطی که قیمت مسکن در تهران روندی نزولی داشته اجاره در پایتخت و سایر نقاط شهری ایران سطح بالایی را ثبت کرده و بالاترین خود در حداقل دوازده ماه اخیر رسیده است. برخی تحلیل‌گران بازار مسکن معتقدند رشد پیشین قیمت مسکن موجب شده تا معاملات به سمت اجاره سرریز شده و در نهایت تورم این بخش را به بالاترین سطح ارتقا دهد.

در اولین ماه ۱۴۰۱ متوسط قیمت مسکن تهران در سطح ۳۴ میلیون و ۲۷۰ هزار تومان قرار گرفت و نسبت به ماه قبل خود کاهش پیدا کرد. به طور کلی آمارهایی که در راستای خرید و فروش مسکن در تهران منتشر می‌شود از ناحیه بانک مرکزی بوده که البته هنوز این آمارها در خصوص اردیبهشت ماه امسال نشر داده نشده است.

اما بررسی داده‌ها از وضعیت بازار مسکن تهران در بازه دوساله نشان می‌دهد قیمت حوزه خرید و فروش مسکن در ماه‌های اخیر سیری نزولی به خود گرفته و به باور برخی خبر از رکود در این بازار را می‌دهد. این در حالی است که وضعیت اجاره در تهران هنوز صعودی است.

روند نزولی ماهانه بازار مسکن در تهران

در اولین ماه سال جاری قیمت مسکن در تهران نسبت به ماه قبل خود در حدود ۲.۴ درصد افت داشته است. بررسی‌های آماری از وضعیت معاملات در این ماه نیز نشان می‌دهد می‌تواند یکی از مهم‌ترین دلایل در کاهش قیمت این ماه افت تعداد معاملات باشد.

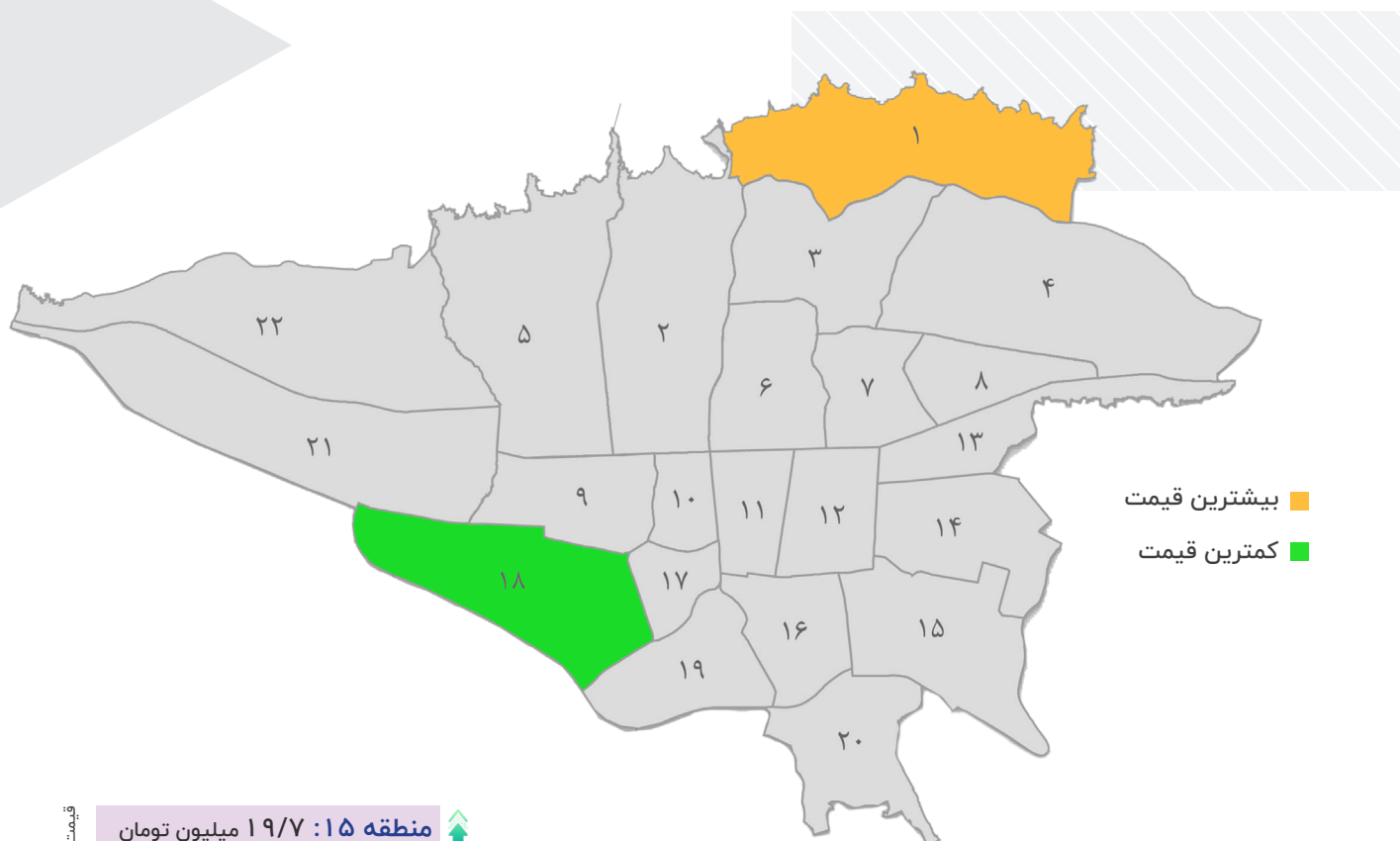
طبق آمارهای بانک مرکزی تعداد معامله انجام شده در خصوص خرید و فروش آپارتمان مسکونی در اولین ماه امسال در حدود ۲.۴ درصد افت نسبت به ماه قبل خود داشته است.

به طور کلی در روند ماهانه قیمت‌ها و معاملات بازار مسکن تهران مشاهده می‌شود، این چهارمین ماه متوالی است که رشد ماهانه معاملات در ایران منفی بوده و تعداد معاملات در سطح پایینی رخ داده است.

این آمار از نزدیک به ۱۰ هزار میلیارد تومان در آغاز زمستان سال گذشته اکنون به سطح ۳ هزار معامله رسیده است. در همین راستا روند آماری نقطه‌ای قیمت مسکن نیز نشان از کاهش داشته و اکنون در مسیری نزولی قرار گرفته است.

کاهش نقطه‌ای قیمت مسکن در تهران

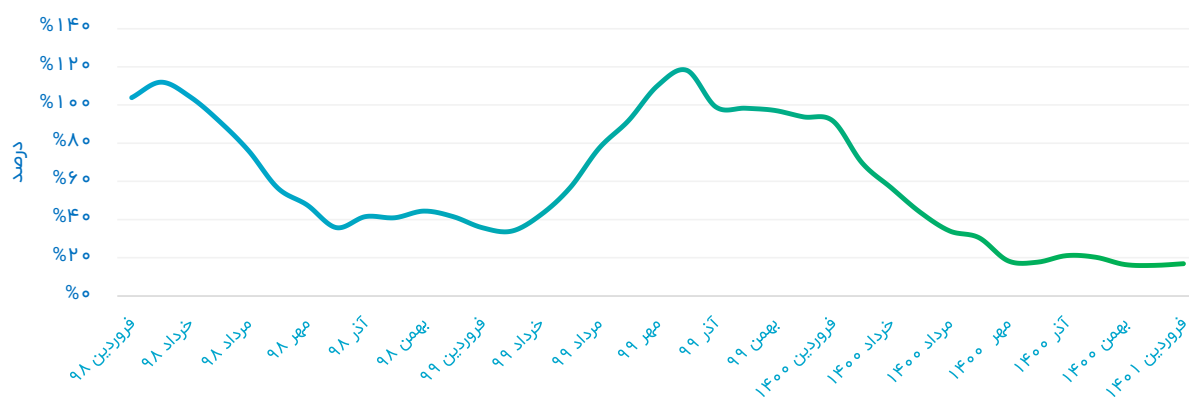
مقایسه قیمت متوسط در مناطق ۲۲ گانه تهران با موقعیت مشابه خود در سال گذشته نشان می‌دهد تورم نقطه‌ای این متغیر در این شهر برابر با ۱۶.۸ درصد بوده است. این کمترین میزان رشد نقطه‌ای قیمت‌ها در ۴ سال گذشته

قیمت‌ها مربوط به فروردین ماه

منطقه ۱۵: ۱۹/۷ میلیون تومان ↑	منطقه ۸: ۳۲/۶۰ میلیون تومان ↑	منطقه ۱: ۷۵/۱۵ میلیون تومان ↑
منطقه ۱۶: ۱۸/۱۱ میلیون تومان ↑	منطقه ۹: ۲۵/۴۵ میلیون تومان ↑	منطقه ۲: ۴۹/۷۲ میلیون تومان ↑
منطقه ۱۷: ۱۸/۳۵ میلیون تومان ↑	منطقه ۱۰: ۲۳/۵ میلیون تومان ↑	منطقه ۳: ۵۹/۲۲ میلیون تومان ↓
منطقه ۱۸: ۱۵/۷۷ میلیون تومان ↑	منطقه ۱۱: ۲۴/۲۵ میلیون تومان ↑	منطقه ۴: ۳۷/۹ میلیون تومان ↑
منطقه ۱۹: ۱۸/۳۳ میلیون تومان ↓	منطقه ۱۲: ۲۰/۲ میلیون تومان ↑	منطقه ۵: ۴۲/۲ میلیون تومان ↑
منطقه ۲۰: ۱۶/۷ میلیون تومان ↓	منطقه ۱۳: ۳۲ میلیون تومان ↑	منطقه ۶: ۴۹/۳ میلیون تومان ↑
منطقه ۲۱: ۲۴/۰۲ میلیون تومان ↓	منطقه ۱۴: ۲۶/۲ میلیون تومان ↑	منطقه ۷: ۳۲/۴ میلیون تومان ↑
منطقه ۲۲: ۳۳/۲۶ میلیون تومان ↑		

روند تورم نقطه‌ای مسکن در تهران تا فروردین ۱۴۰۱

منبع: وبسایت بانک مرکزی

صادرات و واردات ایران

رکوردزنی واردات گندم معمولی از روسیه در سال ۱۴۰۱

واردات ایران در دو ماه سپری‌شده از سال ۱۴۰۱ برابر با ۸ میلیارد و ۱۱۴ میلیون دلار بوده که تقریباً ۴۰۰ میلیون دلار از صادرات کشور کمتر بوده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد بیشترین کالای وارداتی ایران گندم معمولی بوده که از سوی روسیه وارد شده است. محصولات پتروشیمی نیز در این مقطع در صدر صادرات ایران به سایر کشورها بوده است.

ارزیابی وضعیت تجاری در کشور همواره یکی از مهم‌ترین موضوعات اقتصاد کلان بوده است. در همین رابطه بررسی دوماهه میزان تجارت ایران در سال جاری نشان از سبقت ۴۰۰ میلیون دلاری صادرات از واردات در کشور داشته است.

امارات متحده در صدر کشورهای وارداتی ۱۴۰۱

بررسی آمارهای گمرک در خصوص میزان واردات کالا از کشورهای مختلف نشان می‌دهد به‌طورکلی ۸ میلیارد و ۱۱۴ میلیون دلار کالا به ایران وارد شده است. در این میان امارات متحده عربی بیشترین میزان واردات را داشته که برابر با ۲ میلیارد و ۲۴۶ میلیون دلار بوده است. کشورهای چین، ترکیه و هند و روسیه نیز رده‌های بعدی واردات ایران را داشته‌اند که در این میان سهم کشور چین ۲ میلیارد و ۱۱۶ میلیون دلار و سهم ترکیه نیز ۸۷۵ میلیون دلار بوده است. به‌عبارت‌دیگر ۵۳ درصد از واردات ایران در دو ماه ابتدایی ۱۴۰۱ از سمت چین و امارات بوده است.

رکوردزنی واردات گندم معمولی در سال ۱۴۰۱

بررسی کالاهای وارداتی نشان می‌دهد گندم معمولی در دو ماه ابتدایی امسال بیشترین میزان واردات به ایران را داشته که برابر با ۴۹۱ میلیون دلار بوده است. ۱۳۸ میلیون دلار از این میزان از سوی کشور روسیه بوده که بالاترین سهم را در این مدت داشته است. گوشی تلفن همراه نیز با ارزش ۴۵۴ میلیون دلار دومین رکورد را داشته که ۹۸.۶ درصد آن از سوی امارات وارد کشور شده است.

در ادامه واکسن‌ها برای پزشکی، ذرت دامی و برنج کامل سفیدشده صیقلی یا براق‌شده رده‌های سوم تا پنجم واردات کالا به کشور در فروردین‌ماه و اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۱ را ثبت کرده‌اند. در مقابل اما آمار صادرات کشور نشان از حجم بیشتر این شاخص در مقایسه با واردات دوماهه داشته است.

بیشترین میزان صادرات دوماهه ایران به مقصد چین

در سوی دیگر آمارهای منتشرشده از سوی گمرک مشاهده می‌شود ارزش صادرات ایران در دوماهه ۱۴۰۱ برابر با ۸ میلیارد و ۵۱۵ میلیون دلار بوده که تقریباً ۴۰۱ میلیون دلار از واردات بیشتر بوده است.

طبق این آمارها بیشترین میزان صادرات کشور به مقصد چین بوده که تقریباً ارزشی ۲ میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلاری داشته است.

امارات نیز دومین رکورد را در این زمینه ثبت کرده و ارزش صادرات ایران به این کشور برابر با ۱ میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار بوده است.

کشورهای عراق، ترکیه و هند نیز در رده‌های بعدی این درجه‌بندی قرارگرفته‌اند.

اما بررسی آمار کالاهای صادراتی ایران نشان می‌دهد بیشترین سهم این کالاها را محصولات پتروشیمی داشته‌اند.

درجه‌بندی کالاهای صادراتی در دوماهه ابتدایی ۱۴۰۱

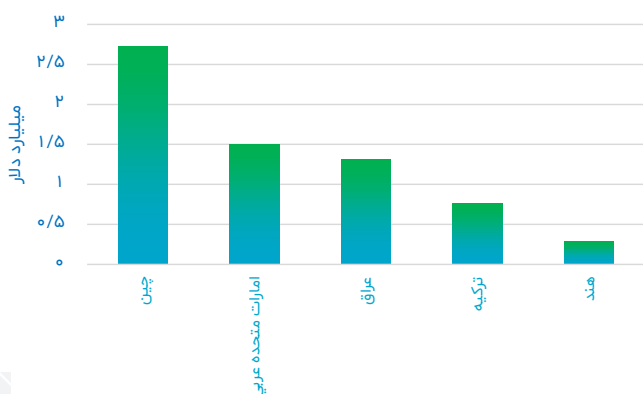
در ماه‌های فروردین و اردیبهشت امسال در مجموع ۶۷۳ میلیون دلار پروپان مایع‌شده در ظروف یک هزار سانتی‌متر مکعب و بیشتر که یکی از محصولات پتروشیمی به شمار می‌رود، به کشورهای دیگر صادرشده است.

این بیشترین میزان صادرات ایران در این مقطع بوده و در رده‌های بعدی نیز سایر محصولات پتروشیمی قرار داشته‌اند.

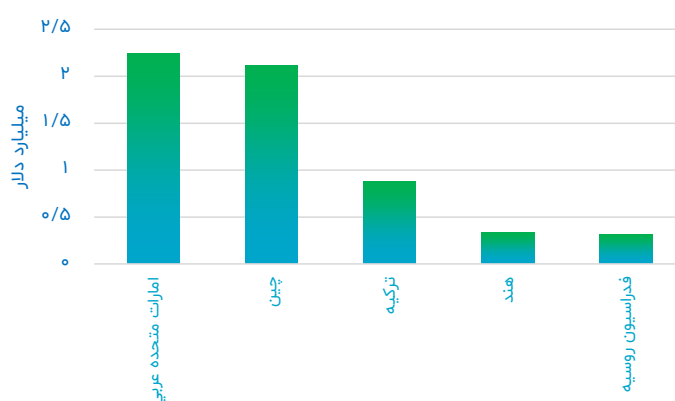
طبق بررسی‌ها ۹۹ درصد از پروپان مایع‌شده ایران به چین صادرشده و مابقی به پاکستان و آفریقای جنوبی ارسال‌شده است.

سایر روغن‌های سبک و فرآورده‌ها به‌جز بنزین، اوره به‌صورت محلول در آب و متانول سه رکورد دیگر صادراتی ایران از ماه‌های سپری‌شده سال جاری بوده است.

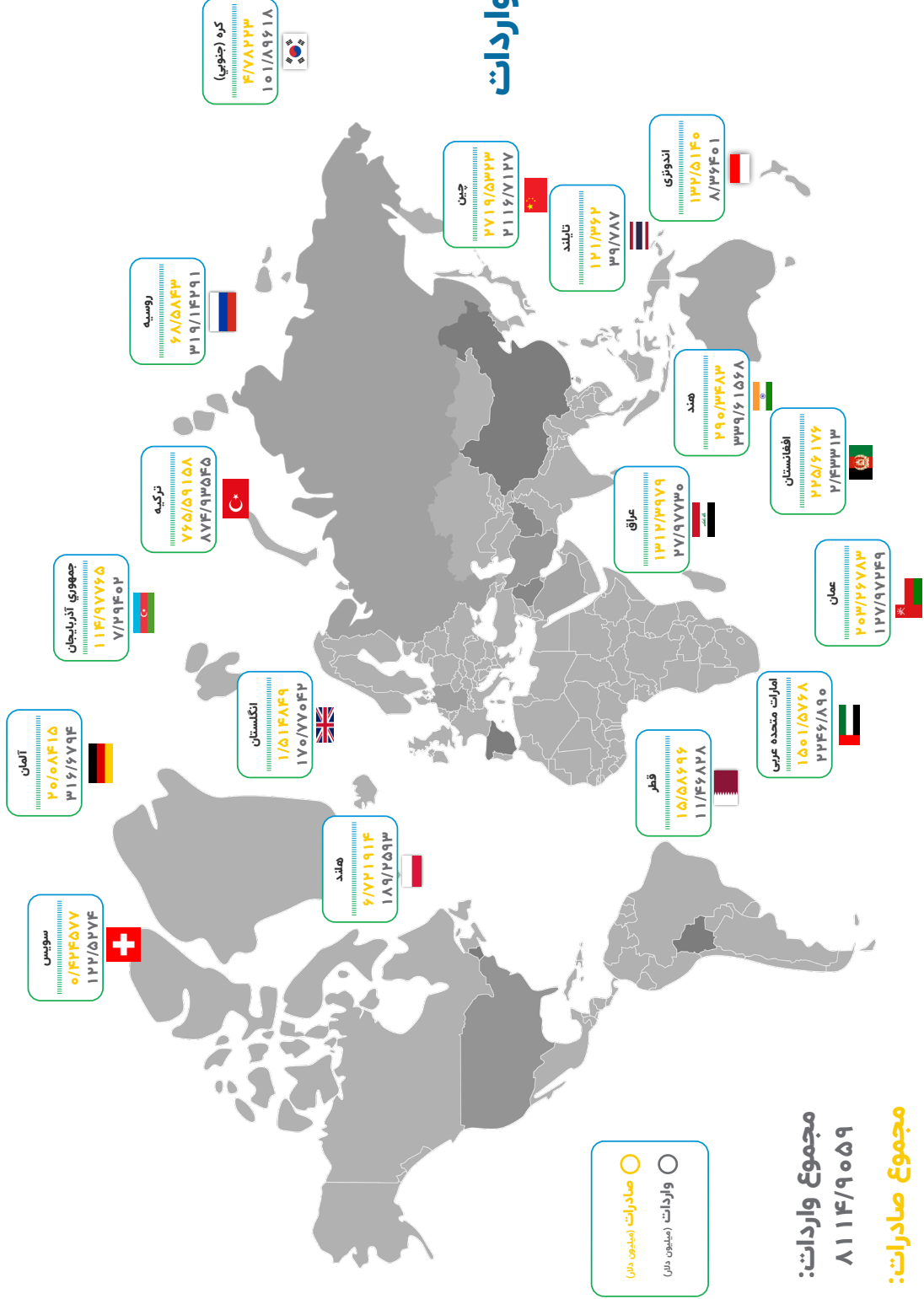
بیشترین مقاصد صادراتی ایران در دو ماه ابتدایی سال ۱۴۰۱

بیشترین مبادی وارداتی ایران در دو ماه ابتدایی سال ۱۴۰۱

ایران صادرات و واردات میزان

بازارهای جهانی

تغییر در بازارهای جهانی

در پرونده بازارهای جهانی به بررسی روندها و علل تغییرات در بازارهای کلیدی زیر می‌پردازیم:

- فلزات گران‌بها
- نفت، گاز و پتروشیمی
- فلزات اساسی

ابهامات بازار طلا

طلا و تصمیمات بانک مرکزی

یکی از مهم‌ترین عواملی که طلا در ادامه سال جاری تحت تأثیر آن خواهد بود تصمیمات بانک‌های مرکزی برای مقابله با تورم است. فدرال رزرو مطابق پیش‌بینی‌ها در آخرین نشست خود در ماه می نرخ سود را نیم درصد افزایش داد. افزایش نرخ بهره با بالا بردن هزینه فرصت نگهداری طلا باعث کاهش تقاضای آن می‌شود. نرخ تورم آمریکا و بسیاری از اقتصادهای بزرگ جهان صعودی است و بازارها در حال حاضر پیش‌بینی می‌کنند که فدرال رزرو اقدامات انقباضی خود را با قدرت ادامه دهد. در حال حاضر بازارها پیش‌بینی می‌کنند که بانک مرکزی آمریکا در نشست ماه‌های ژوئن و جولای دو بار به اندازه نیم درصد نرخ بهره را افزایش خواهد داد. موضوعی که می‌تواند فشار قیمتی شدیدی بر قیمت طلا وارد کند. از سوی دیگر بانک مرکزی اروپا که هنوز نرخ بهره را که در زمان کرونا پایین آورده بود افزایش نداده است سیگنال‌هایی مبنی بر آغاز روند انقباضی خود به بازارها مخابره کرده است. کریستین لاگارد، رئیس بانک مرکزی اروپا اعلام کرد اکنون زمان مقابله با تورم در حوزه یورو فرارسیده است.

قیمت طلا در بازارهای جهانی در ماه می نیز کاهش پیدا کرد تا برای دومین مرتبه متوالی بازدهی ماهانه طلا منفی شود. درحالی‌که در ماه مارس قیمت هر اونس طلا تا سقف ۲۰۷۰ دلاری پیش رفته بود اما اکنون طلا وضعیت خوبی در بازارها ندارد.

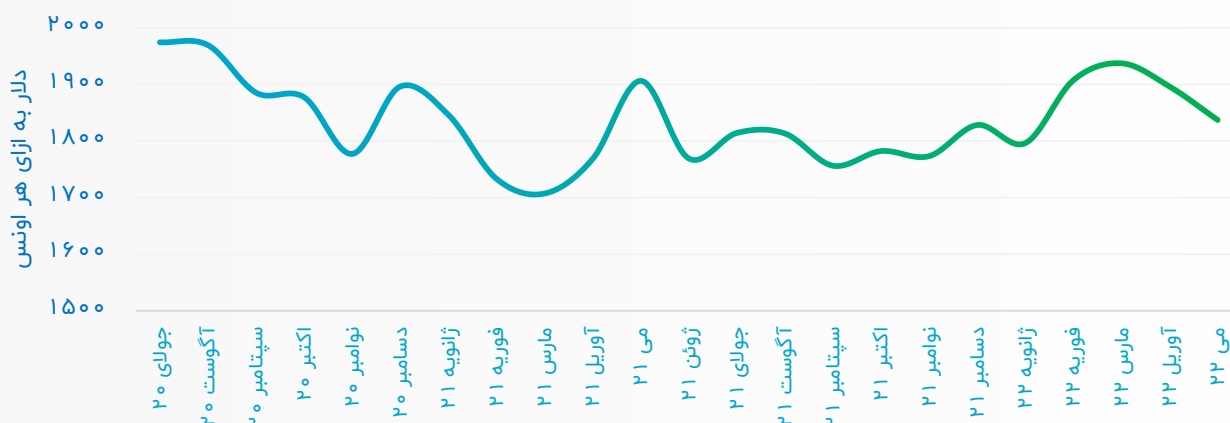
قیمت طلا در ماه می تا قیمت ۱۷۸۶ دلاری افت کرد اما نهایتاً کار خود را در قیمت ۱۸۳۷ دلاری به پایان رساند. با این حساب پس از افت ۲ درصدی در ماه آوریل، قیمت طلا در ماه می نیز بیش از ۳ درصد کاهش یافت.

این در حالی بود که برخلاف روند معمول که شاخص دلار روندی عکس قیمت طلا داشت، در ماه می این شاخص به موازات طلا افت کرد. افت ارزش دلار آمریکا البته بخشی از آن به بازگشت تکنیکال از قله ۱۰۵ واحدی بازمی‌گشت. شاخص دلار در ماهی که گذشت برای مقطعی سقف ۱۰۵ واحدی را لمس کرد که بالاترین ارزش دلار در بیست سال اخیر به حساب می‌آید.

نرخ سود اوراق ۱۰ ساله آمریکا نیز که یکی از مهم‌ترین شاخص‌ها در بازار جهانی است در ماه می ۳ درصد افت کرد و به سطح ۲.۸ درصد رسید. این شاخص در ماه‌های مارس و آوریل بیش از ۲۵ درصد رشد کرده بود.

روند قیمت طلا در یک سال اخیر

منبع: investing.com

بانک مرکزی استرالیا نیز اخیراً در اقدامی غیرمنتظره نرخ بهره را نیم درصد افزایش داد. در حال حاضر طلا چشم‌انداز مملو از افزایش‌های نرخ بهره را دارد و از این لحاظ به شدت تحت فشار قرار دارد.

عوامل پشتیبان طلا چیست؟

با اینکه فضای کلی بازار طلا به دلیل اقدامات انقباضی نزولی است اما فاکتورهای صعودی نیز در بازار حضور دارند. مهم‌ترین عامل پشتیبان طلا تورم فزاینده کشورهای توسعه‌یافته است. در ماه آتی بسیاری از تحلیل‌گران در انتظار انتشار آمار مربوط به شاخص قیمت مصرف‌کننده هستند تا معلوم شود که تورم از قله عبور کرده است یا همچنان در مسیر صعودی قرار دارد. موضوعی که البته بر سیاست‌های پولی بانک‌های مرکزی نیز تأثیر خواهد گذاشت.

یکی دیگر از عوامل صعودی در بازار وقوع جنگ در اوکراین و تحریم‌های کشورهای غربی علیه روسیه است. موضوعی که از چند کانال به کمک طلا می‌آید. از سویی این تحریم‌ها چشم‌انداز رشد اقتصادی جهان را با مشکل مواجه کرده است. صادرات مواد غذایی و انرژی اکنون با اختلال مواجه شده است. از سوی دیگر به‌طور سنتی وجود بحران ژئوپلیتیکی نیز همواره به عنوان پشتیبان قیمت طلا به حساب می‌آید.

صعود دورقمی نفت و گاز

رشد ۲۸ درصدی را رقم‌زده بود در ماه می نیز با رشد ۱۲.۴ درصدی اکنون به قیمت ۸.۱۴ دلار به ازای هر یک میلیون بی‌تی‌یو رسیده است.

اوپک تولید را افزایش می‌دهد

در حالی قیمت نفت همچنان افزایشی است که تولیدکنندگان اوپک تصمیم گرفته‌اند تا مقدار افزایش تولید را بالاتر از توافق قبلی ببرند. درحالی‌که توافق کشورهای عضو اوپک قبلاً توافق کرده بودند تا میزان تولید را در جولای و آگوست ماهی ۴۳۲ هزار بشکه افزایش دهند، طبق توافق جدید این مقدار با ۶۴۸ هزار بشکه رسیده است. از نظر تحلیل گران این تصمیم اوپک در دسترس بودن نفت خام برای ماه‌های آتی را تضمین خواهد کرد.

البته با توجه به اینکه اوپک افزایش تولید را میان اعضای خود تقسیم کرده است عرضه نفت روسیه ممکن است در بازار اختلال ایجاد کند. با توجه به تحریم نفت روسیه از سوی برخی کشورهای غربی امکان به هم ریختن توازن عرضه و تقاضا وجود خواهد داشت.

در ماه می هم بازار نفت و هم بازار گاز صعود قابل‌توجهی در قیمت را به ثبت رساندند به‌طوری‌که بازدهی شاخص‌های موردبررسی حکایت از رشد دورقمی تمامی این شاخص‌ها دارد.

شاخص نفت برنت که پس از چهار ماه متوالی صعود قیمت، در ماه آوریل افت خفیفی را تجربه کرده بود در ماه می مجدداً به روند صعودی بازگشت و با ۱۰.۳۴ درصد رشد به نزدیکی قیمت ۱۱۹ دلار به ازای هر بشکه رسید. این در حالی است که این شاخص نفتی سال جاری را زیر مرز ۱۰۰ دلار آغاز کرده بود و سال پیش نزدیکی مرز ۷۰ دلاری معامله می‌شد.

شاخص نفتی وست تگزاس اینترمدیت نیز به موازات نفت برنت رشد دورقمی ۱۰.۸ درصدی را به ثبت رساند. با توجه به اینکه این شاخص نفتی در ماه آوریل هم بازدهی ماهانه مثبت داشت، اکنون ۶ ماه متوالی است که صعودی بوده است. قیمت نفت آمریکا اکنون در حدود ۱۱۶ دلار به ازای هر بشکه است.

قیمت گاز طبیعی نیز برای سومین ماه متوالی رشد دورقمی داشت؛ گاز طبیعی پس‌ازاینکه دو ماه متوالی

سفر مهم بایدن به عربستان

در همین راستا جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا تصدیق کرد که آماده سفر به عربستان و گفتگو با محمد بن سلمان است. این سفر با هدف تقویت عربستان و آمریکا انجام می‌شود و یکی از اهداف بایدن کاهش قیمت بنزین در کشورش است.

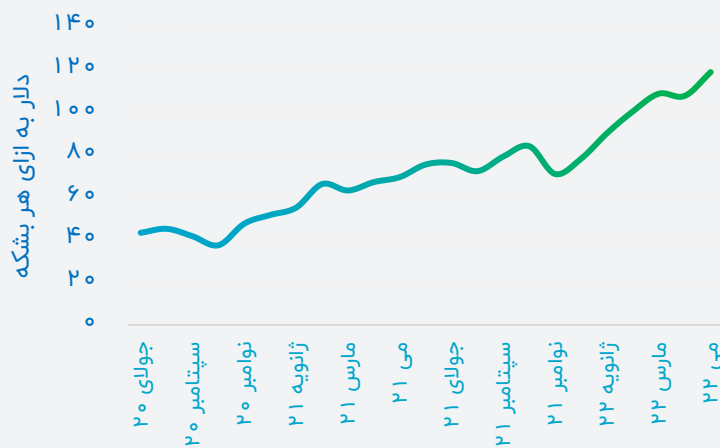
با وجود تصمیم اعضای اوپک اما در حال حاضر وضعیت عرضه در بازار نفت مناسب نیست. روز پنجشنبه، گزارش هفتگی موجودی انبارهای ایالات متحده نشان داد که ذخایر نفت خام بیش از ۵.۱ میلیون بشکه کاهش یافته است.

هم‌زمان با محدودیت سمت عرضه بازار نفت، تقاضا در حال افزایش است. درحالی‌که در ماه‌های گذشته دولت چین به دلیل افزایش تعداد مبتلایان به کرونا محدودیت‌هایی را وضع کرده بود، اکنون شانگهای به‌عنوان مرکز مالی چین و پکن پایتخت این کشور از این محدودیت‌ها عبور کرده‌اند.

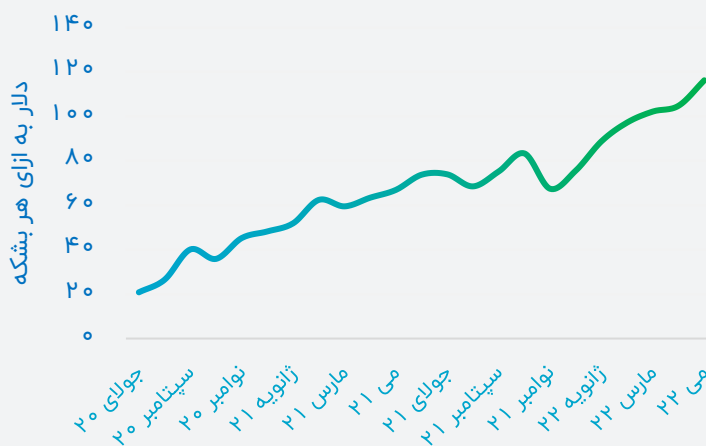
از سوی دیگر دولت چین هم برای تقویت اقتصاد این کشور متعهد به اقدامات محرک شده است که تمام این موارد می‌تواند به افزایش تقاضای نفت دامن بزند. همچنین داده‌های بازار کار آمریکا برای ماه می که بهتر از انتظارات منتشر شد، چشم‌انداز تقاضا را نیز افزایش داده است. موضوعی که به‌نوعی پیش‌نگر رونق اقتصاد آمریکا به‌عنوان بزرگ‌ترین اقتصاد جهان است.

قیمت هر بشکه نفت از ابتدای سال جاری تاکنون در حدود ۵۲ درصد افزایش یافته است و بازارهای جهانی را تحت تأثیر قرار داده است.

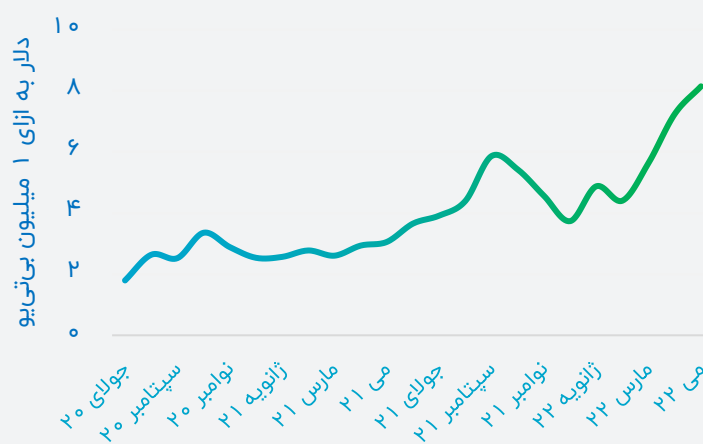
روند قیمت نفت برنت در یک سال اخیر

روند قیمت نفت وست تگزاس اینترمدیت در یک سال اخیر

روند قیمت گاز طبیعی در یک سال اخیر

ثبت بالاترین قیمت ماهانه برای اوره

وضعیت کنونی بازار اوره ادامه دارد؟

در حال حاضر بر اساس نظر تولیدکنندگان و عرضه‌کنندگان قیمت کودهای شیمیایی در ادامه سال جاری و حتی پس از آن نیز پشتوانه‌های محکمی دارد. یک دلیل مهم از نظر آن‌ها عرضه محدود اوره و آمونیاک است. این در حالی است که تقاضای این مواد از عرضه آن‌ها پیشی گرفته است.

جنگ در اوکراین در کنار قیمت‌گذاری‌ها در اروپا همچنین سبب تشدید این مسئله خواهند شد. صادرات اوره چین در نیمه اول سال جاری میلادی بسیار محدود شده است و همین موضوع بر بازار جهانی تأثیر گذاشته است. همچنین پیش‌بینی می‌شود که در صورت ادامه تخفیفات دولت چین به بازارهای داخلی موضوع محدودیت صادرات اوره چین در نیمه دوم سال جاری نیز ادامه‌دار باشد.

صادرات محدود شده چین و روسیه

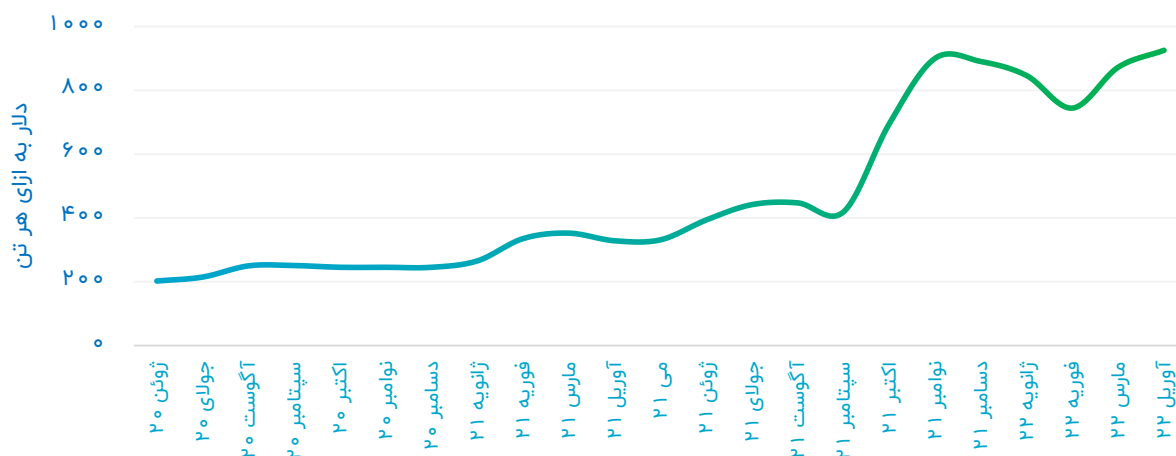
چین در سه‌ماهه اول سال ۲۰۲۲ در حدود ۲۰۰ هزار تن اوره صادر کرده است و پیش‌بینی می‌شود که صادرات چین برای نیمه اول سال کمتر از یک میلیون تن باشد. مقایسه این رقم با میانگین صادرات دو میلیون تنی اوره چین حکایت از کاهش چشمگیر صادرات این کشور دارد. با اینکه در سال‌های گذشته چین در نیمه دوم سال صادرات اوره بیشتری دارد ولی

قیمت اوره پس‌ازاینکه در ماه‌های انتهایی سال گذشته میلادی روندی صعودی گرفته بود و به کانال ۹۰۰ دلاری رسیده بود در دو ماه ابتدایی سال جاری میلادی نزولی شد؛ اما پس از آن به نظر می‌رسد مجدداً روند صعودی این ماده اولیه در کودهای شیمیایی صعودی شده است و در ماه آوریل برای دومین ماه متوالی قیمت میانگین ماهانه صعودی را به ثبت رسانده است.

در ماه نوامبر سال گذشته که حتی معامله هزار دلاری محموله اوره خبرساز شده بود، قیمت میانگین ماهانه اوره ۹۰۰ دلار به ثبت رسید؛ اما در ماه آوریل ۲۰۲۲ با توجه به نوسانات بالاتر قیمتی اوره میانگین ماهانه این ماده صادراتی ۹۲۵ دلار به ثبت رسید تا بالاترین قیمت میانگین در سال‌های اخیر باشد. عمده این افزایش در ماه مارس رقم خورد که قیمت هر تن از این ماده بیش از ۱۷ درصد افزایش پیدا کرد و پس از آن نیز در ماه آوریل قیمت اوره رشد ۶ درصدی داشت.

بازدهی سالانه قیمت اوره نیز اکنون نزدیک به ۴ درصد شده است؛ البته با در نظر داشتن این موضوع که اوره سال گذشته را در سطح قیمتی بالا یعنی، ۸۹۰ دلار به ازای هر اونس به پایان رساند و پس از آن بسیاری از تحلیل‌گران بر این باور بودند که قیمت اوره کاهش پیدا خواهد کرد؛ موضوعی که فعلاً خلافان ثابت‌شده است.

قیمت اوره در یک سال اخیر

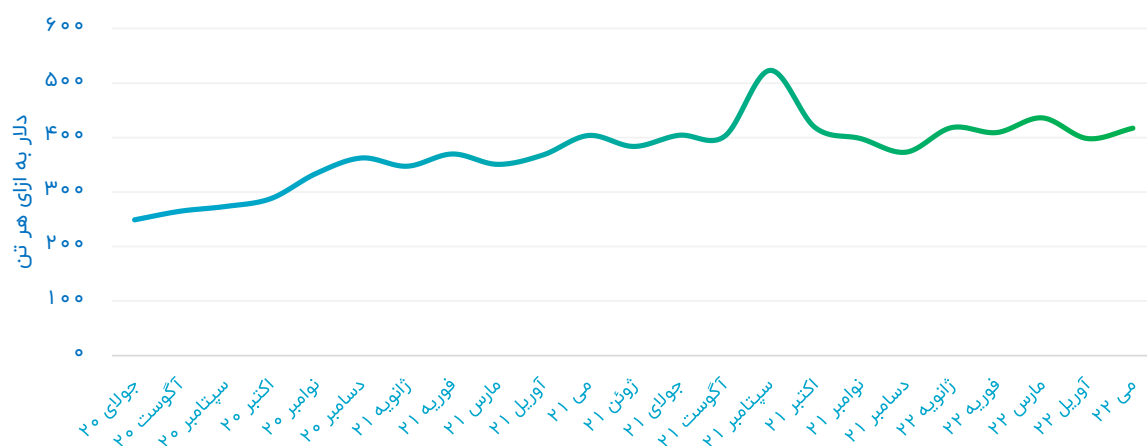
محدودیت‌های دولت چین نشان می‌دهد در این مقطع نیز احتمالاً صادرات کمتر از میانگین سال‌های گذشته خواهد بود.

همچنین عرضه روسیه نیز به‌عنوان بزرگ‌ترین صادرکننده محصولات نیتروژنی نیز محدود شده است. عدم اطمینان در مورد صادرات گاز طبیعی روسیه به دلیل جنگ و تحریم‌ها سبب نوسانات شدید قیمتی در اروپا خواهد شد که این موضوع تأثیر شدیدی برای کاهش تولید این محصولات خواهد داشت. مجموع این موضوعات سبب شده است تا تحلیل گران چشم‌انداز عرضه موادی مانند اوره را کمتر و نوسان قیمتی را شدیدتر بدانند.

رشد با تأخیر متانول

به نظر می‌رسد بازار متانول حداقل تا مقطع کنونی نسبت به اوره کمتر تحت تأثیر وضعیت کنونی قرار گرفته است. نوسانات محدودتر قیمتی می‌تواند شاهی بر این مدعا باشد. قیمت متانول در حالی که در ماه آوریل بیش از ۸.۷ درصد کاهش پیدا کرده است در ماه می بخشی از این افت را جبران کرد. قیمت متانول در ماه می با رشد ۴.۷ درصدی مجدداً به کانال ۴۰۰ دلاری بازگشت و در محدوده مرز ۴۲۰ دلاری قیمت خورد.

قیمت متانول در یک سال اخیر

بازار آرام فلزات اساسی با صعود نرخ روی

انتتهایی ماه می قیمت سنگ آهن معیار پلتس، سنگ آهن عیار ۶۲ درصد استرالیا تحویل بنادر شمالی چین به محدوده مرز ۱۳۶ دلاری کاهش پیدا کند.

با اینکه جنگ روسیه و اوکراین بر بازار سنگ آهن تأثیر قابل توجهی داشته است اما خبرها حکایت از آن دارد که شرکت های اوکراینی حتی در خلال جنگ نیز به صادرات این ماده معدنی ادامه می دهند. شرکت معدنی فرکسیو اعلام کرده است که صادراتش در طول جنگ متوقف نشده است و سود قابل توجهی از فروش گندله آهن و سنگ آهن عیار بالا به دست بیاورد.

این در حالی بود که وقوع جنگ در اوکراین تقاضای گندله محصول هند که از عیار پایین تری نیز برخوردار است را بیشتر کرده بود. افت قیمت در دیگر محصولات زنجیره تأمین فولاد نیز در ماه می مشاهده شد. داده های منتشر شده نشان می دهد قراضه فولادی در بازار ترکیه با کاهش قیمت به سطح ۴۳۹ دلار رسیده است.

چشم انداز سنگ آهن صعودی است

تحلیل گران چشم انداز قیمتی سنگ آهن در ماه پیش رو یعنی ماه ژوئن را صعودی قلمداد می کنند. یکی از مواردی که منجر به این پیش بینی شده

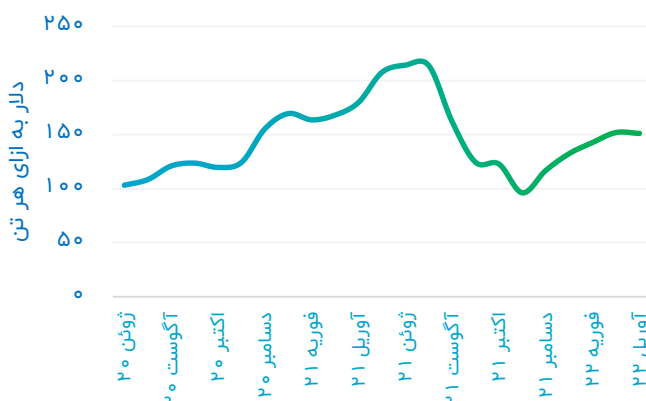
مرور نوسانات قیمتی بازار فلزات اساسی در ماه آوریل نشان می دهد، اغلب این فلزات به جز فلز روی نوسانات اندکی قیمت را رقم زدند.

سنگ آهن پس از اینکه در زمستان سال گذشته و تحت تأثیر اقدامات کاهش تولید فولاد توسط دولت چین روند نزولی پیدا کرده بود، چهار ماه متوالی پس از تخفیف این محدودیت های افزایش قیمت داشت. قیمت هر تن سنگ آهن در نوامبر گذشته به زیر مرز ۱۰۰ دلاری رسیده بود و پس از رشدهای متوالی در ماه مارس قیمت هر تن سنگ آهن از مرز ۱۵۰ دلاری عبور کرد. اما پس از این چهار ماه در ماه آوریل روند صعودی سنگ آهن متوقف شد هرچند این سنگ معدنی مرز ۱۵۰ دلار را از دست نداد. سنگ آهن در ماه آوریل با افت خفیف نیم درصدی به قیمت ۱۵۱ دلار به ازای هر تن رسید.

کاهش قیمت سنگ آهن در ماه می

اخبار منتشر شده درباره قیمت سنگ آهن در ماه می حکایت از کاهش بیشتر دارد. در روزهای میانه ماه می به دلیل کاهش ۱۰ درصدی بهای فولاد خام در چین فشار بر بازار سنگ آهن بیشتر شد. همین موضوع سبب شد تا در روزهای

روند قیمت سنگ آهن در یک سال اخیر

منبع: indexmundi.com

است کاهش تعداد مبتلایان به کرونا در چین است. چین پس از مدت‌ها مجدداً مجبور به وضع محدودیت‌های سختگیرانه به دلیل شیوع کرونا شده بود ولی اکنون این محدودیت‌ها برداشته شده است و چشم‌انداز تقاضای چین مجدداً مثبت شده است.

از سوی دیگر دولت چین دست به اجرای سیاست‌های محرک اقتصادی برای فرار از رکود زده است. این موضوع نیز در ماه‌های آینده می‌تواند تقاضای سنگ‌آهن از سوی چین را افزایش و انتظارات قیمتی سنگ‌آهن را مثبت کند.

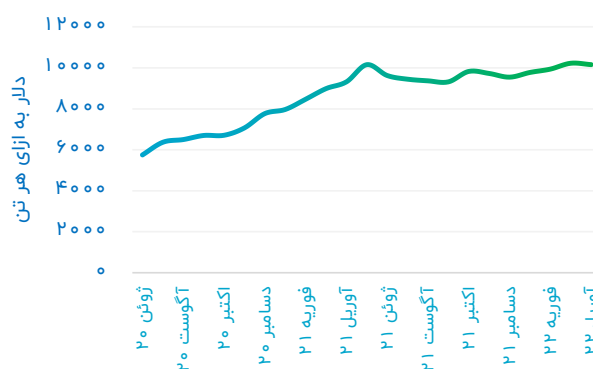
صعود ۱۰ درصدی قیمت روی

در ماه آوریل قیمت هر تن مس پس از سه هفته صعود متوالی کاهشی شد هرچند این افت قیمتی خفیف بود تا مس همچنان مرز ۱۰ هزار دلاری را حفظ کند. قیمت هر تن مس با افت ۰.۷ درصدی به ۱۰ هزار و ۱۶۱ دلار رسید.

سرب نیز برای دومین ماه متوالی صعود قیمت داشت. قیمت هر تن مس در ماه آوریل با رشد ۱.۵ درصدی به ۲۳۸۰ دلار رسید. ماه مارس نیز قیمت سرب بیش از ۲ درصد افزایش پیدا کرده بود.

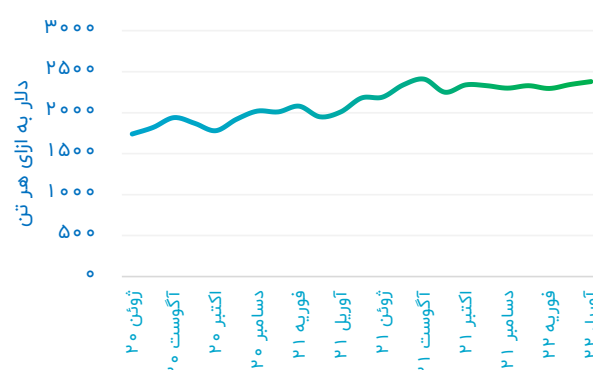
روی اما در میان گروه فلزات اساسی مانند ماه قبل بیشترین نوسان قیمتی را داشت. روی که در ماه مارس ۹.۴ درصد رشد کرده بود در ماه آوریل نیز ۱۰ درصدی دیگر رشد قیمتی داشت تا وارد کانال ۴ هزار دلاری شود. قیمت روی در پایان ماه آوریل ۴۳۶۰ دلار ثبت شد.

روند قیمت مس در یک سال اخیر

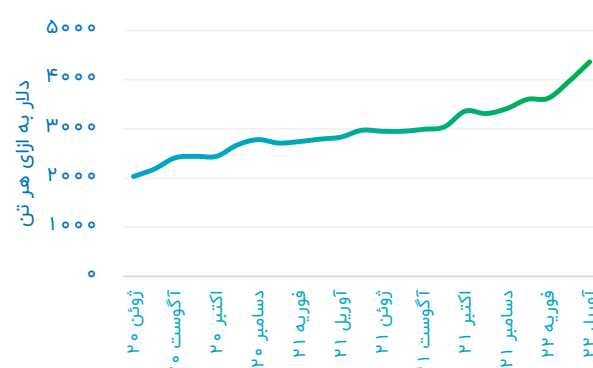
منبع: indexmundi.com

روند قیمت سرب در یک سال اخیر

منبع: indexmundi.com

روند قیمت روی در یک سال اخیر

منبع: indexmundi.com

جنگ و مذاکره

شکست مذاکرات با آمریکا در نظر گرفته است. بازارهای جهانی نیز بیش از هر موضوعی فعلاً تحت تأثیر دو عامل هستند؛ جنگ روسیه و اوکراین و همچنین سیاست‌های انقباضی بانک‌های مرکزی که مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار در ماه‌های آتی خواهند بود.

درحالی‌که در اردیبهشت‌ماه حذف یارانه برخی اقلام موجب افزایش انتظارات تورمی شده است، نرخ ماهانه تورم نیز افزایش پیدا کرده است. از سوی دیگر توقف مذاکرات برجام و خبر کاهش فروش نفت ایران به چین به دلیل تخفیف‌های بالای روسیه به این کشور چشم‌انداز درآمد ارزی کشور را نیز تیره‌وتار کرده است. مساله‌ای که خود را در جهش نرخ دلار ماهی، که گذشت نشان داد. موضوعی که در ماه‌های آینده بسیار حائز اهمیت می‌باشد این است که سیاست‌گذار چه بدیل‌هایی برای

شرکت سرمایه‌گذاری خدیر

شرکت گسترش صنعت نوین ایرانیا

